

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-1-84 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 07-58/674-233
Karar Tarihi : 10.7.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖR : E. Cenk GÜLERGÜN, Abdulgani GÜNGÖRDÜ,
Hakan D. KARAKOÇ, M. Selim ÜNAL, Fatma ATAÇ

C. ŞİKAYET EDENLER :

1-

- 20
- Alaşehir M Tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü
Alaşehir-Manisa
  - Develi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü
Develi-Kayseri
  - Tokat Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Tokat
  - Çorum Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Çorum
  - Ceyhan M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Ceyhan-Adana
  - 30 - Kırklareli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Kırklareli
  - Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Bolu
  - Gaziantep E Tipi Kapalı–Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Gaziantep

2-

- 40
- Fakülte Eczanesi
Namık Kemal Bulvarı No:46 Antalya
  - Yücel Eczanesi
Kepez Mahallesi Antalya Bulvarı No:17 Antalya

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILAN :

- Türk Eczacıları Birliği
Willy Brandt Sok. No:9 06690 Çankaya- Ankara

E. DOSYA KONUSU : Türk Eczacıları Birliği (TEB)'nin resmi/özel kurum ve kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranını belirleyerek 4. madde anlamında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

50 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Hükümlü ve tutukluların ilaçlarını temin eden Alaşehir M Tipi Kapalı Cezaevi, Develi Kapalı Cezaevi, Tokat Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Çorum Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu, Ceyhan M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Kırklareli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Gaziantep E Tipi Kapalı-Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüklerinin eczanelerden indirim teklifi alması aşamasında eczacı meslek örgütlerinin karar ve uygulamaları vasıtasıyla eczanelerin birlikte hareket ettiği ileri sürülmüştür. Bunun yanında, Antalya'da faaliyet gösteren Fakülte ve Yücel Eczaneleri'nin sahipleri, Antalya E Tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü'nün kendilerinden %3.5'in üzerinde indirim istediği, şikayetçilerin satış hasılatına göre %3.5 indirim yapabileceklerini bildirmeleri üzerine Müdürlüğün ilaçları %4.5 indirim yapan eczanelerden satın alarak harcamalarda tasarruf yapacaklarını belirttiği ifade edilmiş ve eczanelerin gruplara ayrılarak düşük indirim yapabilen eczaneleri devre dışı bırakan kademeli indirim uygulamasına son verilmesi talep edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ :

- Alaşehir M Tipi Kapalı Cezaevi, Develi Kapalı Cezaevi, Tokat Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Çorum Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu, Ceyhan M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Kırklareli E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Gaziantep E Tipi Kapalı-Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlükleri, Kurum kayıtlarına sırasıyla 8.2.2005, 23.5.2005, 3.6.2005, 6.7.2005, 26.7.2005, 3.8.2005, 11.8.2005, 12.10.2005 tarih ve 870, 3443, 3805, 4592, 5124, 5410, 5636, 7159 sayılarla giren şikayet başvurularının değerlendirildiği 26.12.2005 tarih, 2005-1-84/İİ-05-ECG sayılı İlk İnceleme Raporu, 2.1.2006 tarih ve REK.0.05.00.00-110/2 sayılı Başkanlık Önergesi ile 06-01 sayılı Kurul gündemine alınmıştır.
- Rekabet Kurulu, 4.1.2006 tarih ve 06-01/2-M sayıyla, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar vermiştir.
- 80 - Önaraştırma sonunda hazırlanan 5.4.2006 tarih ve 2005-184/ÖA-06-ECG sayılı rapor 10.4.2006 tarih ve REK.0.05.00.00-110/48 sayılı Başkanlık Önergesi ile 06-28 sayılı Kurul gündemine alınmış ve 10.4.2006 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek TEB hakkında soruşturma açılmasına 06-28/346-M sayıyla karar verilmiştir.
- 26.4.2006 tarih ve 1267 sayılı yazı ile soruşturma tebligatı yapılmış ve TEB'in ilk yazılı savunması istenmiştir.
- TEB'in ilk yazılı savunması 23.5.2006 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- Rekabet Kurulu'nun 5.10.2006 tarih ve 06-70/935-M sayılı kararı ile soruşturma süresi bitiminden itibaren 3 ay uzatılmıştır. Bu süreçte Antalya'da faaliyet gösteren Fakülte ve Yücel Eczaneleri'nin sahipleri tarafından Rekabet Kurumu'na gönderilen 27.7.2006 tarih ve 5177 sayılı şikayet başvurusu da konu ile ilgilisi nedeniyle ele alınmıştır.
- 90 - Soruşturma Heyeti'nce tamamlanan 15.2.2007 tarih ve SR/07-14 sayılı soruşturma raporu, Kanun'un 45/1. maddesi uyarınca Kurul Üyelerine ve TEB'e tebliğ edilmiş ve

tarafından ikinci yazılı savunmasını göndermesi istenmiştir. Tarafın savunması 13.3.2007 tarihinde Kurum kayıtlarına girmiştir.

- Soruşturma Heyeti'nin ikinci yazılı savunmaya karşı hazırladığı 28.3.2007 tarihli Ek Yazılı Görüş'ün TEB'e tebliğinin ardından, tarafın talebi üzerine son yazılı savunma süresi bitiminden itibaren 30 gün uzatılmış ve teşebbüs birliğinin son yazılı savunması yasal süresi içinde 28.5.2007 tarihinde Kurum kayıtlarına girmiştir.

100 - 7.6.2007 tarih ve 07-48/522-M sayılı Kurul toplantısında alınan karar uyarınca sözlü savunma toplantısı 10.7.2004 tarihinde yapılmıştır.

- Kurul, 10.7.2007 tarihinde yapılan toplantıda, 07-58/674-233 sayılı nihai kararını vermiş, söz konusu karar 24.7.2007 tarihinde ilgililere teahhüt edilmiştir.

110 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; TEB hakkında yürütülen soruşturmada değerlendirilen etkilerin 4.11.2004 tarih ve 04-70/1012-247 sayılı Kurul kararının gereğinin yerine getirilmemesi sonucunda ortaya çıktığı, 4.11.2004 tarihli bu kararın Danıştay 13. Dairesi'nin 23.5.2006 tarih ve 2005/7504 E., 2005/7622 E. sayılı kararlarıyla iptal edilmesiyle söz konusu yükümlülüğün ortadan kalktığı, bunun üzerine 4.11.2004 tarihli karar yerine geçen 2.11.2006 tarih ve 06-79/1021-295 sayılı Kurul kararının TEB tarafından 30.12.2006 tarihinden tebellüğ edilmesiyle söz konusu yükümlülüğün yeniden ortaya çıktığı, ancak 30.12.2006 tarihinden önceki uygulamalarından dolayı bu soruşturma kapsamında TEB hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde cezai işlem tesis edilmesinin mümkün olmadığı, 2.11.2006 tarihli kararın gereğinin yerine getirilip getirilmediğinin tespitinin ise işbu soruşturmanın konusu olamayacağı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraf ve Protokoller

I.1.1. Türk Eczacıları Birliği (TEB)

120 TEB, 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 1. maddesine göre, "Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını yürütmeye yetkili olup da, özel kanunlarında üye olmayacakları belirtilenler hariç, sanatlarıyla uğraşan ve meslekleriyle ilgili hizmetlerde çalışan eczacıların katılmasıyla; eczacıların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, eczacılığın genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak; eczacıların birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadıyla tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde" kurulmuş olup TEB ile bağlı eczacı odalarının görev ve yetkileri aynı Kanun'da belirlenmiştir.

130 6643 sayılı Kanun'un 2. maddesinde TEB'in organları; Merkez Heyeti, Yüksek Haysiyet Divanı, Büyük Kongre ve sınırları içinde en az 150 eczacı bulunan illerde kurulan eczacı odaları olarak belirlenmiştir. Kanun'un getirdiği sorumlulukları yerine getirmeyen veya Kanun'da yasak fiiller olarak belirlenen eylemlerde bulunan eczacılara yaptırım uygulama yetkisi odalara verilmiştir. Kanun'un 30. maddesinde belirtildiği üzere; oda haysiyet divanlarınca verilen cezalar yazılı ihtar, para cezası ve meslekten men şekillerinde olabilmektedir. Kanun'un 45. maddesinde, oda haysiyet divanının verdiği kararlara itiraz yerinin TEB Yüksek Haysiyet Divanı olduğu hükme bağlanmıştır. Kanun'un 39(j) maddesinde ise, eczanelerden sağlık hizmeti alacak resmi ve özel kurum/kuruluşlarla anlaşma yapmak ve imzalanan anlaşmaya uygun tek tip sözleşmeleri bastırarak eczanelere dağıtmak TEB Merkez Heyeti'nin görevleri arasında sayılmıştır.

140 Eczacıların çoğu eczane sahibi olup bunlar dışındakilerin bir kısmı ecza depolarının sahibi veya mesul müdürü iken, geriye kalanlar sağlayıcı firmaların yanı sıra Sağlık Bakanlığı, SSK, üniversiteler ve diğer kamu kurumlarında çalışmaktadır. Dolayısıyla, eczacıların büyük çoğunluğu pazarda hizmet sunumunda bulunan teşebbüslerin (eczanelerin veya ecza depolarının) sahibi veya temsilcisi konumundadır. Buna bağlı olarak, eczacı odaları ve bunların üst birliği olan TEB'in bünyesinde, teşebbüslerin iradesi temsil edilmektedir. Bu çerçevede, Rekabet Kurulu'nun 18.9.2000 tarih ve 00-35/393-220 sayılı kararı ile bu karara ilişkin 2001/4801 E. ve 2004/2386 K. nolu Danıştay 10. Dairesi kararında da tespit edildiği üzere; TEB ve bağlı eczacı odaları 4054 sayılı Kanun anlamında teşebbüs birliği olup TEB'in Kanun'la kurulmuş ve 150 kamu tüzel kişiliğini haiz olması bu anlamda bir istisna teşkil etmemektedir.

I.1.2. Protokoller

Maliye Bakanlığı'nın her yıl çıkardığı "Tedavi Yardımı" başlıklı Bütçe Uygulama Talimatı'nda; kamu personeli ve emeklileri ile bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertlerinin sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılan tedavi ücretlerine ve tedavi yardımına ilişkin işlemlerde, kurumlar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla esaslar belirlenmektedir. 2006 Mali Yılı "Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği"nin ekinde yer alan ve Bakanlık ile TEB Merkez Heyeti arasında düzenlenen, eczanelerin resmi kurum/kuruluşlara ilaç satışlarını konu alan Protokolün kapsamı 1. maddede şu şekilde belirlenmiştir:

160 "KAPSAM

Bu protokol hükümleri;

1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1 inci maddesi kapsamına giren memurlar ile aynı Kanunun ek geçici 9 ve 16 ncı maddeleri kapsamına giren personel ve bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri,

2- 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu kapsamında bulunan personel ile bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri,

170 *3- 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun geçici 139 uncu maddesi uyarınca emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olanlarla bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertleriyle, dul ve yetim aylığı alanlar,*

4- 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren kurumlarda çalışan Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri ile bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri,

180 *5- 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun kapsamındaki hak sahipleri, hakkında uygulanır."*

Protokol tarafı olarak TEB Merkez Heyeti eczaneleri, Bakanlık ise kamu kurum/kuruluşlarını temsil etmektedir. Protokol koşullarını kabul eden eczaneler, ilgili kuruluşlarla, Protokolün ekindeki matbu formu doldurmak suretiyle anlaşma yapabilmektedir. Protokolde; indirim oranı dahil olmak üzere satışa ilişkin teknik ayrıntılar, sözleşmenin feshini gerektiren fiiller ve ilgili kurumların ödeme zamanı gibi düzenlemeler bulunmaktadır.

İndirim oranı, 2001 yılı Protokolünde %5 olarak belirlenmişken, 2002 yılında %2.5'e çekilmiş olup 2003 ve 2004 yıllarında yine %2.5 olarak kararlaştırılmış, 2005 yılında %3.5 olarak değiştirilmiştir. 2006 yılında ise, eczaneler 2005 yılı satış hasılatlarına göre dört gruba ayrılmış ve bunların %3, %3.5, %4 veya %4.5 oranında indirim yapması öngörülmüştür. Dolayısıyla 2006 yılı Protokolü kapsamındaki bir kurumla anlaşma yapmış bir eczane, ilaç satışlarında reçete bedeli üzerinden 2005 yılı satış hasılatına göre, yukarıda sayılanlardan biri oranında indirim yapmaktadır.

TEB 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesinden aldığı yetkiyle SSK ve Bağ-Kur ile de Protokoller düzenlemekte olup bunlar SSK ve Bağ-Kur sigortalıları ve hak sahiplerinin ilaç harcamalarını kapsamaktadır. Bu Protokollerde de, indirim oranları aynı şekilde belirlenmiştir. Diğer yandan, TEB ile bazı özel kurum ve kuruluşların (İş Bankası ve Acı Badem Sigorta gibi) imzaladığı Protokoller de mevcuttur.

200 I.2. Yapılan Tespitler ve Elde Edilen Deliller

H.2.1. Gaziantep Eczacı Odası ve Gaziantep E-H Tipi Cezaevi

8.3.2006 tarihinde raportörlerce, Gaziantep Eczacı Odası'nda yapılan yerinde incelemede bulunan ve Gaziantep E-H Tipi Cezaevi (Gaziantep Cezaevi) Müdürlüğü'nden alınan belgelerden;

- Tutuklu ve hükümlülerin 2005 yılı ilaç alımları için (.....) Eczanesi'nin %16 (.....) Eczanesi'nin %20 indirim teklifi verdiği, Cezaevi Müdürlüğü'nün en yüksek indirim teklifini veren (.....) Eczanesi'nden alım yapmaya karar verdiği ve bu Eczaneyle 1.1.2005 tarihinde sözleşme yaptığı,
- Oda Haysiyet Divanı'nın 19.7.2005 tarihli toplantısında, (.....) Eczanesi sahibi Ecz. (.....)'a "*mahkum ve tutuklu reçetelerinde yüksek iskonto yapmak eylemini gerçekleştirdiği*" gerekçesiyle Oda aidatının 15 katı para cezası ve Ecz. (.....)'e de aynı gerekçeyle 15 gün meslekten men cezası verdiği,
- Cezaevi Müdürlüğü'nün Odaya gönderdiği 6.12.2005 tarihli yazıda, hükümlü ve tutukluların ilaç alımları için aynı talepte bulunduğu; Odanın Cezaevi Müdürlüğü'ne cevabi yazısında ise bu talebin bir kez daha reddedildiği,
- Cezaevi Müdürlüğü'nün, tutuklu ve hükümlülerin 2006 yılı ilaç alımları için %5 indirim teklifi veren (.....) Eczanesi'yle 28.12.2005 tarihinde sözleşme yaptığı,
- Oda Genel Sekreteri imzalı ve "*Değerli Meslektaşlarım*" başlıklı 12.12.2005 tarihli bir yazıda, 2004 ve 2005 yıllarında bir eczanenin tutuklu ve hükümlü reçeteleri için yüksek indirim verdiği ve bu eczaneye ilk yıl para cezası ve ikinci yıl kapatma cezası verildiğinin eczacılara duyurulduğu anlaşılmaktadır.

8.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede; Gaziantep Eczacı Odası Başkanı cezaevlerine satışlarda %3.5'in üzerinde indirim verilmesinin eczacılık mevzuatına göre suç olarak değerlendirilemeyeceğini ifade ederken, Oda Genel Sekreteri bunun deontolojik suç olduğu yönünde görüş belirtmiştir .

I.2.2. Adana Eczacı Odası ve Ceyhan M Tipi Kapalı Cezaevi

Raportörlerce Adana Eczacı Odası'nda 9.3.2006 tarihinde yapılan yerinde incelemede bulunan belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

Oda Haysiyet Divanı 3.2.2005 tarihli kararı ile, "6197 sayılı yasanın 24. maddesine aykırı davranarak, toplu ilaç satmak ve yasal iskontonun üzerinde indirim yapmak eyleminden dolayı" Ecz. (.....)'ye Oda aidatının 10 katı para cezası vermiştir.

Oda Genel Sekreteri'nin TEB Merkez Heyeti Başkanlığı'na hitaben 23.8.2005 tarihli yazısında, bölgede (.....) A.Ş.'nin anlaşmalı olduğu eczanelerden %3.5

indirim dışında %4 hizmet bedeli talep ettiği ve bu indirimi kabul etmeyen eczanelerin sözleşmelerini feshettiği¹ ifade edilmektedir .

240 Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderdiği 19.10.2005 tarihli yazının ekinde yer verilen, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 29.9.2005 tarihli yazısında, tutuklu ve hükümlü reçetelerinin Protokol kapsamında sayılmadığı, bunlar için ilaç alımlarının Adalet Bakanlığı'nın belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde yapılabileceği belirtilmiştir.

Ecz. Fatih Tambay (Tambay Eczanesi) imzalı ve Oda Yönetim Kurulu Başkanlığı'na gönderilen 5.12.2005 tarihli dilekçede, (.....) Sigorta'nın %2.5 indirim dışında %10 oranında teknolojik destek bedeli istediği, uygulamanın Türkiye genelinde geçerli olacağı ve aksi takdirde sözleşmelerin yenilenmeyeceğinin bildirildiği ifade edilmiştir.

250 Osmaniye C Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu (Osmaniye Cezaevi) Müdürü imzalı ve Odanın Osmaniye Temsilciliği'ne hitaben gönderilen 21.12.2005 tarihli yazıda, Rekabet Kurumu'nun 24.3.2005 tarihli yazısının Odaya ve eczacılara dağıtımı istenmiştir.

Osmaniye Temsilcisinin Odaya gönderdiği 22.12.2005 tarihli yazıda, Osmaniye Cezaevi'nin tutuklu ve hükümlü ilaç alımları için eczanelerden indirim teklifi istediği ve eczanelerden birkaçının %5 ila %20 arasında indirim yaptığı belirtilerek Odadan konuyla ilgili görüş sorulmuştur.

260 Odanın 2004-2005 Çalışma Raporu'nun 42. sayfasında, "18-Mart-2005 ile 25-Ağustos-2005 arasında aşağıdaki çalışmalar yapıldı." başlığı altında, "Açık ve kapalı cezaevlerinin farklı iskonto talepleri üzerine tüm meslektaşlarımız yasal iskonto vereceklerine dair belgeleri odamıza sundular. Bu belgeler kurumlara iletildi." ifadesine yer verilmiştir.

270 Odada yapılan yerinde incelemenin ardından, Kurum raportörlerince eczanelerin resmi/özel kurum ve kuruluşlara indirim vermekte serbest olup olmadığının sorulması üzerine; Oda Başkanı ve Genel Sekreteri, bu soruya yetkili organ olan Yönetim Kurulu olarak sözlü değil, yazılı yanıt verebileceklerini belirtmişler, yazılı açıklamanın 24.3.2006 tarihi mesai saati bitimine kadar faksla veya posta yoluyla Rekabet Kurumu'na gönderileceğini taahhüt etmişlerdir. Söz konusu açıklama, Kurum kayıtlarına 22.3.2006 tarih ve 1794 sayıyla giren yazıda gönderilmiş olup "6643 sayılı yasanın 39-J maddesine göre: Türk Eczacıları Birliği Maliye Bakanlığı ve diğer Sosyal Güvenlik Kurumları ile sözleşme yapar. Üyelerimizin büyük bir çoğunluğu Sosyal Güvenlik Kurumlarına yapılan indirimlerin yüksekliği ile ilgili itirazlarını Türk Eczacıları Birliğine bildirir. Üyeler bu konuda baskı yapmasına rağmen; sözleşme Maliye Bakanlığı ve Türk Eczacıları Birliği tarafından bağitlandığı için sözleşme hükümlerine uyar." şeklindedir.

Ceyhan Cezaevi Müdürlüğü'nden 11.3.2006 tarihinde alınan belgelerden ise; Cezaevinin tutuklu ve hükümlülerin ilaç alımları için 28.12.2005 tarihinde ihale düzenleyerek indirim teklifi istediği, ancak ihaleye katılan tüm eczanelerin aynı teklifi verdiği anlaşılmaktadır. İhale Komisyonu Kararı'nda; "... bütün eczaneler Adana 4. Bölge Eczacı Odasının almış olduğu karar uyarınca %3.50 oranında indirim uygulayabileceklerini belirtmiş..." ifadesine yer verilmiştir.

280 **I.2.3. Kayseri Eczacı Odası ve Develi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu**

¹ Aynı yazı TEB'de yapılan yerinde incelemede de bulunmuştur.

Kayseri Eczacı Odası'nda 10.3.2006 tarihinde raportörlerce yapılan yerinde incelemede bulunan belgelere ilişkin tespitler aşağıdaki gibidir:

Oda Genel Sekreteri imzalı ve Niğde Açık Cezaevi Müdürlüğü'ne gönderilen 30.3.2005 tarihli yazıda, hükümlülerin ilaçlarının temini için açılan ihaleyi hangi eczanenin ve ne kadar bir indirim teklifiyle kazandığı sorulmuştur.

290 Oda Genel Sekreteri imzalı ve 26.4.2005 tarihli yazıda, bölgedeki özel sigorta şirketlerinin ve bankaların %3.5'in üzerinde indirimle ilaç alımı talebinde bulunduğu belirtilerek bu tür kuruluşlar için azami indirimin %3.5 olup olmadığı TEB Merkez Heyeti Başkanlığı'na sorulmuştur. TEB Genel Sekreteri imzalı ve 2.5.2005 tarihli yazıda ise; konsolide bütçeye tabi olmayan T.C. Merkez Bankası, Türkiye İş Bankası, TBMM ve Vakıfbank'la TEB arasında protokol imzalandığı, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ile sözleşme görüşmelerinin sonuçlandırıldığı ve diğer bazı kuruluşlarla ise sözleşme görüşmelerinin sürdüğü, protokol imzalayan kuruluşlar dışında kalan özel kuruluşlara reçetelerin karşılanması sırasında herhangi bir indirim yapılmasının uygun olmadığı ifade edilmiştir.

300 10.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Oda Başkanı, Denetleme Kurulu Başkanı ve Üyesi; eczaneler %3.5 dışında indirim vermediğinden bölgedeki cezaevi müdürlüklerinin Protokol hükümlerini uygulamayı kabul ettiğini, bölgede Protokol kapsamı dışındaki diğer kuruluşlara da Protokolde belirlenenin üzerinde indirim verilmediğini, bunun nedeninin mevcut kar hadleriyle yüksek indirim verilmesinin mümkün olmaması ve eczacıların birbirlerini destekleyerek birlikte hareket etmesi olduğunu dile getirmiştir.

310 11.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Erdem Eczanesi (Develi-Kayseri) sahibi, Develi Cezaevi'nin tutuklu ve hükümlü ilaç alımları için eczanelerden indirim teklifi istemesi üzerine Odanın Develi Temsilcisinin İlçedeki eczacıları toplantıya çağırdığını ve bu toplantıda eczacıların TEB'in indirimle ilgili kararlarına tabi olduğu yönünde görüş birliğine varıldığını ifade etmiştir. Aynı tarihte yapılan diğer bir görüşmede Duygu Eczanesi sahibi, söz konusu gelişmenin gündeme gelmesi üzerine Oda Temsilcisinin eczacılara yazı dağıttığını hatırladığını ve Protokol kapsamı dışındaki bir kurum veya kuruluşa Protokolde belirlenenin üzerinde indirim verilmesi halinde Eczacı Odası'nın buna müdahalede bulunacağını tahmin ettiğini belirtmiştir. Yine 11.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede, Oda Temsilcisi ve Develi Eczanesi sahibi, Cezaevinin talebine karşılık olarak "*şahsen teamülü bozmayıp*" Protokolde belirlenenin dışında indirim teklifi vermediğini, bölgedeki diğer eczanelerin de böyle hareket ettiğini sandığını ve eczacılık mevzuatında indirim oranıyla ilgili herhangi bir düzenleme bulunmadığını dile getirmiştir.

320 Develi Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Kurum kayıtlarına 21.2.2006 tarih ve 1063 sayıyla giren yazısının ekinde gönderilen, Develi Cezaevi Müdürlüğü'nün 15.2.2006 tarihli yazısında; tutuklu ve hükümlülerin reçetelerinin temini için teklif dağıtılan 6 eczanenin de %3.5 dışında indirim yapmadığı belirtilmiştir. 10.2.2006 tarihinde dağıtılan matbu teklif mektupları "*TEB İN BELİRLEDİĞİ ORAN KAPSAMINDAN BAŞKACA BİR İNDİRİM YAPMAYACAĞIM.*" ibaresinin altına eczane kaşesi basılarak ve imzalanarak doldurulmuş olup mektupların "*TEB in belirlediği oran dışında, ilaçların etiket fiyatı üzerinden % ..... (yazı ile yüzde .....) oranında indirim yapmayı taahhüt ederim.*" şeklindeki kısmı boş bırakılmıştır.

I.2.4. Tokat Eczacı Odası ve Tokat Ceza İnfaz Kurumu

330 Tokat Eczacı Odası'nda 15.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemede bulunan belgelere ilişkin tespitler aşağıdaki gibidir:

Tokat Eczacı Odası Başkanı imzalı ve Tokat Cezaevi Müdürlüğü'ne gönderilen 16.5.2005 tarihli yazıda; "09.02.2005 Tarih, 25722 sayılı Resmi Gazete ve deontoloji kurallarına göre eczacılarımızın kurumlara verdikleri iskonto oranı %3.5 dur." ifadesine yer verilmiştir.

Tokat Eczacı Odası Başkanı imzalı ve "Sevgi Hanımın Dikkatine" başlıklı 4.10.2005 tarihli yazıya göre; Oda Yönetim Kurulunun izleyen iki yılda yapacağı işlerle ilgili hazırladığı eylem planınının 4. maddesi, "Kurumlar ve Eczaneler arasında oluşmuş veya oluşabilecek ikili anlaşmaların tespiti halinde sert yaptırımlar uygulanması" şeklindedir.

340 15.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Oda Başkanı ve Genel Sekreteri, özel kurumlara yüksek oranda indirimle ilaç satışı yapılmasıyla ilgili olarak Odaya herhangi bir başvuruda bulunulmadığını, dolayısıyla Odanın konuyla ilgili herhangi bir işlem tesis etmediğini ve böyle bir başvuru söz konusu olursa bunu TEB'e danışarak hareket edeceklerini ifade etmiştir.

15.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Sarıer Eczanesi (Tokat) yetkilisi, "Mali protokol kapsamı dışındaki kurum/kuruluşlara yüksek indirimle satış yapılırsa, Eczacı Odası o eczaneyi cezalandırır." şeklinde görüş bildirmiştir. Aynı gün yapılan diğer bir görüşmede Dört Yol Eczanesi'nin sahibi, Protokol kapsamı dışındaki kurum/kuruluşlarla TEB arasında herhangi bir protokol düzenlenmemişse eczane ve kurumun karşılıklı iradesiyle indirim oranının belirleneceğine, Odanın böyle davranan bir eczaneye karşı yaptırım uygulayamayacağına, ancak bu eczanenin kurumların reçetelerinin dönüşümlü karşılanması sırasından çıkarılması gibi yaptırımların gündeme gelebileceğine işaret etmiştir. Yine aynı tarihte görüşülen Erdem Eczanesi sahibi ve Odanın denetçi eczacısı; Tokat Cezaevi'nin tutuklu ve hükümlü ilaçlarını ihaleyle belirlenecek indirim oranıyla almak istemesi üzerine, eczanelerin birlikte hareket ederek Protokol koşullarından sapmadığını ve Odanın böyle bir uygulamanın önüne geçilmesinde etkili olduğunu dile getirmiştir. 16.3. 2006 tarihinde görüşülen, Onur Eczanesi (Zile-Tokat) sahibi ve Odanın Zile İlçesi Temsilcisi; TEB'in indirimle ilgili kararlarına uymayan eczacının savunmasının isteneceğini, Protokolün kapsamı dışındaki kurum/kuruluşlar açısından bağlayıcı olmadığını ve 2003 Eylül-Ekim tarihinde Zile Cezaevi'nin yüksek indirimle ilaç alımı yapma talebinde bulunması üzerine İlçedeki eczanelerin "...TEB'in aldığı karar nedeniyle %3.5'in üzerinde indirim" yapamayacaklarını Cezaevi'ne bildirdiğini dile getirmiştir.

350 Tokat Cezaevi'nden alınan belgelerden; tutuklu ve hükümlülerin ilaçlarının alınması için 12.5.2005 tarihinde teklif mektubu dağıtılan 4 eczanenin de matbu mektubun 2. kısmını değiştirerek "Fakir hükümlü ve tutukluların ilaçlarını Eczacılar Birliğinin belirlediği yüzde (%) oran üzerinde teklifte bulunmayacağım ve davete icabet edeceğim." şeklinde yanıt verdiği ve %3.5 oranında indirim teklifinde bulunduğu anlaşılmaktadır.

370 1.2.5. Çorum Eczacı Odası ve İskilip C-Tipi Açık-Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Çorum Eczacı Odası'nda 17.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemede bulunan, İskilip (Çorum) C-Tipi Açık-Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun (İskilip Cezaevi) tutuklu/hükümlülerin reçetelerinin karşılanması için hazırladığı 7.2.2006 tarihli teklif mektubunda, eczanelerden indirim teklifi istenmiş olup mektubun altında "İskilip Açık Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hükümlü ve

tutuklulara (Reçete Mukabilinde) vereceğim ilaçlarda %..... Yazı ile ..... İskonto ile vermeyi kabul ediyorum.” ifadesine yer verilmiştir.

380 17.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Karaoğlu Eczanesi sahibi, resmi kurum/kuruluşlara ilaç satışlarında devletin belirlediği oranda indirim yaptığını, bu anlamda TEB ve eczacı odalarının herhangi bir baskısının söz konusu olmadığını, Çorum’da bir kurumun yüksek indirimle ilaç alma talebinde bulunduğunu ve fakat bu kuruma %3.5’ten yüksek oranda indirim verilmediğini belirtmiştir. Aynı gün İskilip’te görüşülen Özden ve Derya Eczanelerinin sahipleri; bir eczanenin Protokol kapsamı dışındaki bir kurum veya kuruluşa Protokolde belirlenen üzerinde indirimle satış yapması halinde eczacı meslek örgütlerinin buna karşı yaptırım uygulamasının söz konusu olamayacağını ve eczacılık mevzuatında bu hususta herhangi bir düzenleme bulunmadığını ifade etmişlerdir.

390 İskilip Cezaevi Birinci ve İkinci Müdürleriyle 17.3.2006 tarihinde yapılan görüşmenin ardından İskilip Cumhuriyet Başsavcılığı’ndan yazıyla bilgi istenmesi üzerine; Başsavcılığın Kurum kayıtlarına 27.3.2006 tarih ve 1859 sayılı giren yazısının ekinde, Cezaevinin tutuklu ve hükümlülerin 2006 yılı reçetelerinin temini için yaptığı yazışmaların ve sair belgelerin birer sureti Rekabet Kurumu’na gönderilmiştir. Buna göre, Cezaevi Müdürlüğü 7.2.2006 tarihinde İlçedeki tüm eczanelere teklif mektubu dağıtmış ve buna karşılık 9 eczane %3.5 oranında indirim teklifi verirken 1 eczane teklif vermemiştir.

I.2.6. Manisa Eczacı Odası ve Alaşehir M-Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

Manisa Eczacı Odası’nda 21.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemede bulunan ve aynı tarihte Alaşehir M-Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’ndan (Alaşehir Cezaevi) alınan belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

400 Alaşehir Cezaevi Müdürlüğü tarafından hazırlanan, 7.1.2005 tarihli ve “PİYASA ARAŞTIRMA TUTANAĞI” başlıklı formda, tutuklu ve hükümlülerin yerli ve ithal ilaçları talebi için indirim teklifi kısmı boş bırakılmıştır. Odanın web sitesine konulmuş bir duyuru olduğu anlaşılan “ALAŞEHİR İLÇESİNDE FAALİYET GÖSTEREN ECZACILARIMIZIN DİKKATİNE!!” başlıklı metin, “Alaşehir M-Tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü’nce üyelerimizin verecekleri İskonto oranlarının bildirilmesi istenmektedir. Türk Eczacıları Birliği Büyük Kongre kararı doğrultusunda %2.5’un üzerinde İskonto yapılamayacağını hatırlatmakta yarar görüyoruz.” şeklindedir.

Oda Yönetim Kurulu,

410 - 12.7.2005 tarihinde, 6 sıra numarası altında “Ecz. Orçun OLUÇ’un (.....) Sigorta hakkındaki şikayet dilekçesi gereği, TEB’ne yazımız gönderilerek gereğinin yapılmasının istenmesine” ,

- 1.9.2005 tarihinde, 2 sıra numarası altında “Alaşehir M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nun ilgi yazısı gereği, eczacılarımızın %3.5 üzerinde İskonto yapamayacaklarına dair yazı istemi hakkında TEB’den görüş istenmesine” ,

420 - 22.9.2005 tarihinde, 12 sıra numaralı ve “Alaşehir M Tipi Kapalı Cezaevi İnfaz Kurumu’nun hükümlü ve tutuklu ilaçlarının %3.5’den fazla İskonto ile satılamayacağına dair yazı istemi” şeklindeki gündem maddesiyle ilgili olarak 9 sıra numarası altında “T.C. Alaşehir M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Başkanlığı’nın, 22.09.2005 Tarih ve 2005/5224 sayılı yazı incelendi. Yazılarının son paragrafında bahsedilen hükümlü ve tutuklu ilaçlarının %3.5’den fazla İskonto ile satılamayacağına dair Odamızın herhangi bir kararı bulunmadığından, böyle bir yazının taraflarına fakslanması mümkün olmadığından, ayrıca, Alaşehir bölgesindeki eczacılarımızla yapılan görüşme sonucunda; kendileri tarafından, 2005 Mali Yılı Bütçe Uygulama Talimatı uyarınca T.C. Maliye Bakanlığı ile Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti

arasında imzalanan protokolü kurumlarına teslim ettiklerini ve anılan protokolün 3 'a' maddesinde %3.5 oranında iskontonun yer aldığını ifade ettiklerinin yazımızla bildirilmesine”,

430 - 12.7.2005 tarihinde, 8 sıra numaralı ve “Ecz. Ömer Şakir YELKENCİ'nin (.....) Sigortanın protokol yapma istemini reddettiğine ilişkin yazısı: (.....) neden kabul etmediklerine dair yazı yazalım. Kriterleri soralım.” şeklindeki gündem maddesiyle ilgili olarak 9 sıra numarası altında, söz konusu şirkete yazı gönderilip “eczanelerle anlaşma yaparken aradıkları kriterlerin bildirilmesinin istenmesine” karar vermiştir.

Diğer yandan, Alaşehir Cezaevi Müdürlüğü ile Oda arasında tutuklu ve hükümlülerin ilaç alımlarına ilişkin yazışmalar aşağıdaki gibi olmuştur:

440 Cezaevi Müdürlüğü, Odaya Alaşehir Cumhuriyet Başsavcılığı kanalıyla gönderdiği 25.8.2005 tarihli yazısında; tutuklu ve hükümlü reçeteleri için İlçedeki eczanelere teklif dağıtıldığı ve eczanelerin teklif vermeyerek Odanın kararı doğrultusunda %3.5'ten fazla indirim yapamayacaklarını belirttikleri ifade edilmiş olup eczanelerin bu oranın üzerinde indirimle satış yapamayacaklarına dair bir yazının kendilere gönderilmesi istenmiştir. Oda, Cezaevine gönderdiği 16.9.2005 tarihli yazısında, TEB ile Maliye Bakanlığı arasında imzalanan Protokol gereğince eczanelerin kurum/kuruluşlara satışlarda %3.5 oranında indirim yaptığını belirtmiştir. Bunun üzerine, Cezaevi Müdürlüğü, Odaya 22.9.2005 tarihli bir yazı daha göndererek Odanın ilk yazısında kurum mensuplarının reçetelerinin temininden söz edildiğine işaret edilerek ilk talebini yinelemiştir. Oda ise 23.9.2005 tarihli yazısında, tutuklu ve hükümlü ilaçlarının %3.5'ten yüksek indirimle temin edilemeyeceğine ilişkin herhangi bir karar almadığını ve bölgedeki eczanelerin TEB ile Maliye Bakanlığı arasında imzalanan Protokolü Cezaevine teslim ettiklerini ifade etmiştir.

450 Diğer yandan, Odada yapılan yerinde inceleme sırasında “gelen ve giden evrak kayıt defterleri” üzerinde tespit edilip istenen, ancak raportörlere tespit edilemeyen belgeler, Odanın kayıtlara 31.3.2006 tarih ve 1962 sayıyla giren yazısı ekinde Rekabet Kurumu'na gönderilmiştir. Bu belgeler arasında yer alan, Ecz. Orçun Oluç'un 13.6.2005 tarihli dilekçesinde; (.....) Sigorta'nın, eczanelerle %7.5 indirimle çalıştığı ve bu koşulu kabul etmemesi halinde Eczanesiyle sözleşmeyi feshedeceğini bildirdiği ifade edilmektedir.

460 21.3.2006 tarihinde görüşülen Oda Genel Sekreteri; tutuklu ve hükümlü reçetelerinin temininin Protokol kapsamında olmadığını, bu reçeteler bakımından eczanelerin Oda tarafından baskı altında tutulmasının veya cezalandırılmasının söz konusu olmadığını, Alaşehir'de bir eczanenin %3.5'in üzerinde indirimle satış yapması halinde bu eczaneye karşı Odanın herhangi bir tasarrufunun olamayacağını ve Protokol kapsamındaki kurum/kuruluşlara satışlarda usulsüzlük yapılırsa buna müdahale edebilecek olan Odanın bunun dışında bir yetkisinin bulunmadığını dile getirmiştir.

470 21.3.2006 tarihinde yapılan görüşmede Gürbüz Eczanesi (Alaşehir-Manisa) sahibi, herhangi bir kurum veya kuruluşa Protokolde belirlenenin dışında indirim yapmadığını ve bilgisi dahilinde İlçede %3.5'in dışında indirimle ilaç alımı yapma talebinde bulunan bir kurumun olmadığını belirtmiştir. Aynı gün görüşülen Doğa Eczanesi sahibi (Alaşehir) ve Odanın İlçe Temsilcisi; Protokol ve sözleşmeler kapsamı dışındaki kurum/kuruluşlara %3.5'in üzerinde indirim verilmesi halinde Eczacı Odasının ilgili eczacıya karşı yaptırım uygulamasının söz konusu olamayacağını, ancak bu kuruluşla yapılacak anlaşma Odadan alınacağından böyle

bir uygulamada bulunulabileceğini sanmadığını ve Odanın eczanelerin karlılıklarıyla ilgili tasarrufta bulunamayacağını ifade etmiştir.

I.2.7. Ankara Eczacı Odası

Ankara Eczacı Odası'nda 28.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemede bulunan belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

480 Maliye Bakanlığı tarafından gönderilen, resmi ve özel kurumlar arasında ilaç satışları açısından herhangi bir ayırımın bulunup bulunmadığının sorulduğu bir yazıya cevaben Ankara Eczacı Odası tarafından gönderilen 8.3.2005 tarihli yazıda şu ifadeler kullanılmıştır: “Eczanelerin 2003 yılında Resmi Kurumlara (Konsolide Bütçeye bağlı kurumlar, Emekli Sandığı, Bağ-Kur, SSK) uygulayabilecekleri iskonto oranı Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve TEB arasında yapılan Protokol ile %2,5 olarak belirlenmiştir. Özel kurumlar ile anlaşma yapan eczacılarımızın da bu kurumlara uyguladıkları iskonto oranı %2,5'dur. Bu karar TEB'in Büyük Kongre kararlarına dayanmaktadır.” .

490 Oda tarafından TEB'e gönderilen 27.12.2005 tarihli bir yazıda, iskonto oranlarına ilişkin aşağıdaki görüşler yer almaktadır: “Özel sigorta kuruluşlarının, ekteki örnek sözleşme formlarından da anlaşılacağı üzere, sözleşme yapmak isteyen meslektaşlarımızdan %3,5 üzerinde iskonto talep etmelerinin, meslektaşlarımız arasında hasız rekabete neden olacağı aşikardır. Bu nedenle, konu ile ilgili olarak tüm özel sigorta şirketleri için standart uygulamanın geliştirilmesi hususlarında görüşlerinizi arz ederiz.” Yazının ekinde ise, muhtelif sigorta şirketleri tarafından hazırlanmış olan ve %3,5'in üzerinde indirim öngörülen protokoller bulunmaktadır.

500 Çayyolu Eczanesi sahibi ve aynı zamanda Ankara Batı Bölgesi temsilcisi tarafından Oda'ya gönderilen, Oda kayıtlarına 25.7.2005 tarihinde giren ve 1.8.2005 tarihli Oda Yönetim Kurulu toplantısı gündeminin 7 sıra nolu maddesine konu olan yazıda; “...Anlaşmalı olduğum (.....) Sigorta tarafından; yapmamı istedikleri %3,5 + 4,5 oranındaki iskontoyu kabul etmemem nedeniyle sözleşmem iptal edilmiştir.” ifadesine yer verilmiş ve “...meslek odamızın söz konusu sigorta şirketiyle anlaşmalı veya yeni anlaşma yapacak eczaneleri takibe alarak gerekli girişimde bulunmasını” talep etmiştir.

510 Yine Çayyolu Eczanesi sahibi tarafından Oda'ya gönderilen 29.11.2005 tarihli ve 5.12.2005 tarihli Oda Yönetim Kurulu toplantısı gündeminin 2 sıra nolu maddesine konu olan yazıda, özel sağlık sigortaları ile yapılan protokollerde yer alan iskonto oranlarına ilişkin bir şikayet dile getirilmiştir: “Özel sağlık sigortalarının eczanelerle yapmış oldukları sözleşmelerde, post bakım gideri, hizmet bedeli gibi değişik isimler talep ettikleri iskontolara ilişkin sıkıntılarımıza ilişkin çözüm bulunabilmesi için gereğini arz ederim. Ecz. Esmâ Göncü” Bu yazı ile ilgili olarak Oda Yönetim Kurulu toplantısı gündeminde şu ifadeler yer almıştır: “Çayyolu Eczanesi sahip ve mesul müdürü Ecz. Esmâ Göncü'nün özel sigortalarla ilgili vermiş olduğu dilekçe hk. (Anlaşmalı eczane listesi tek tek aranacak. Dilekçe veren eczaneyi ara)”.

10.2.2006 tarihli Oda Yönetim Kurulu toplantısının 4 sıra nolu ve “Serbest eczane eczacıları için Av. Bülent Konur tarafından hazırlanmış olan taahhütname taslağı hk., (Kabul)” şeklindeki gündem maddesiyle ilgili olarak gündem yazısının ekinde bulunan taahhütname aşağıdaki gibidir:

“
TAAHHÜTNAME
520 ... TEB 31. Olağan Genel Kurul Kararı doğrultusunda, kamu ile özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine doğrudan yapılan ya da gerçek kişilere yapılarak bedeli ilgili kuruluş tarafından ödenen ilaç satışlarında TEB'in tespit ettiği iskonto oranını

uygulayacağımı, sözleşme yaptığım kurumlardan reçete toplatmayacağımı (fax, telefon, kuruma eleman gönderme vs. yollarla), böylece eczaneler arasında farklı uygulama ve haksız rekabete neden olmayacağımı, Ankara Eczacı Odası'nın yaptığı sıralı dağıtım dışında yatan hasta birimleri, kan ürünü, vb. sıralı dağıtım reçetelerini karşılamayacağımı, eczane açma kapama saatlerine uyacağımı ve nöbet dışı satış yapmayacağımı kabul ve taahhüt ederim. Aksi davranışımın AEO denetçileri tarafından tutanakla tespiti halinde taahhüdümü ihlal etmiş sayılacağımı yukarıda belirtilen eylemlerden bir ya da birden fazlasını gerçekleştirmem durumunda, Ankara Eczacı Odası'nın sıralı dağıtımını yaptığı kan ürünü, yatan hasta birimleri, vb. sıralı dağıtım listesinden (2) süre ile çıkartılacağımı ve cezai şart olarak Ankara Eczacı Odası'na (10 YTL [on ytl]) YTL yi nakden ve defaten ödemeyi gayri kabili rücu olarak kabul ve taahhüt ederim...

Tanık

Ankara Eczacı Odası

Taahhüt eden

Eczacı:"

28.3.2006 tarihinde görüşülen Oda Başkanı, "TEB olağan genel kurullarının aldığı kararlar ile Merkez Heyeti'ni indirim oranını belirlemekle yetkilendirmiştir. Bu yetki, 6643 sayılı Kanun'a dayanmaktadır. TEB Merkez Heyeti bu yetki doğrultusunda Maliye Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur ile protokol yapar. Protokolde, geri ödeme koşulları ve diğer koşulların yanında indirim oranı belirlenir. Eczacı odaları da bu protokol hükümlerini uygular. Dolayısıyla eczacıların ve eczacı odalarının bireysel olarak indirim oranını takdir etmesi söz konusu değildir. Yine 6643 sayılı Kanun gereğince, Eczacı Odaları TEB'in indirimle ilgili kararlarına uymak zorundadır.

Tutuklu ve hükümlüler ile özel banka ve sigorta şirketlerinin mensuplarının ilaç alımları, bütçe uygulama talimatı ekindeki protokol kapsamında değildir. Dolayısıyla protokolde belirlenen indirim oranı bu tür geri ödemeler bakımından bağlayıcı değildir. Ancak bu kurum kuruluşlara satışlarda belirlenen indirim oranı üzerinden indirim yapılırsa, TEB Olağan Genel Kurulu Kararı'na muhalefet nedeniyle, oda konuyu disiplin incelemesi açısından ele alır ve TEB Yüksek Haysiyet Divanı'nın onayına sunar." şeklinde görüş bildirmiştir.

Oda Haysiyet Divanı kararlarının incelenmesi neticesinde; Ecz. (.....), Ecz. (.....) ile Ecz. (.....) 'nun, yüksek iskontolu ilaç satışı yaptığı neden gösterilerek 9.4.2005 tarihli kararla Oda aidatının 10 katı para cezası almış oldukları tespit edilmiştir.

I.2.8. Türk Eczacıları Birliği

TEB'de 8.3.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde inceleme ile 24.3.2006 tarihli bilgi isteme yazısı çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir.

Aydın Eczacı Odası, 14.6.2005 tarihinde gönderdiği yazıda; Nazilli Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı'nın, "sözleşme indirimine davet" başlıklı yazısında, Rekabet Kurulu kararı doğrultusunda en yüksek iskontoyu veren eczane ile anlaşma yapacağını bildirdiğini ve bu kapsamda indirim talep ettiğini belirterek TEB'in bu yazıyla ilgili görüşünü sormuştur. Manisa Eczacı Odası tarafından gönderilen 27.7.2005 tarih ve 868 sayılı yazıda da, (.....) Sigorta A.Ş.'nin eczanelerden %7,5 iskonto talep ettiği TEB'e iletilmiştir.

Adana Eczacı Odası tarafından TEB'e gönderilen 14.12.2005 tarih ve 05/178 sayılı yazıda, özel sigorta kuruluşları tarafından eczanelerden talep edilen indirimle karşı Büyük Kongre kararının esas alındığı genel bir uygulamanın başlatılması talep edilmiştir:

“Bankalar ve özel sağlık sigorta şirketleri eczanelerle yapılan sözleşmelerde, eczane seçiminde keyfi davranmakta, sözleşmeyi istediği eczane ile yapmakta ayrıca farklı bölgelerde farklı ıskontolar dayatmaktadır.

Son günlerde ekteki örnekte görüldüğü gibi (.....) Sigorta A. Ş. Bölgemizdeki eczacılarımıza %10 provizyon hizmet bedeli +%2,5 ıskonto ile toplam %12,5 gibi fahiş indirim talepleri dayatmaktadır.

Önümüzdeki dönemde bu tür dayatmaların artarak devam edeceği endişesini taşıyoruz. Bu dayatmalar doğaldır ki eczacılarımızı hukuk dışı, etik dışı, Büyük Kongre kararlarına aykırı noktalara zorlamaktadır.

580 *Tek tip, tüm eczacıları bağlayan hukuka uygun sözleşmelerin yaygınlaştırılması gerektiğine inanıyoruz.*

Bu konuda gerekli çalışmaların yapılmasını bilgilerinize arz ederim. ”

TEB Yüksek Haysiyet Divanı tarafından “yüksek ıskonto yapılması” gerekçesi ile cezalandırılmış olan eczacılara ilişkin verilen kararların incelenmesi neticesinde;

- 5.2.2005 tarih ve 43.5.1. sayılı kararla, Ecz. (.....)’nin, Bayrampaşa Cezaevi’ne yüksek oranda ıskonto yapmış olması nedeniyle 3 gün süre ile sanat icrasından men cezası,

590 - Ecz. (.....)’ün, 29.10.2005 tarih ve 34.8.25 sayılı kararla, Gaziantep Cezaevi’ne yüksek oranda indirim yapmış olması nedeniyle 3 gün süre ile sanat icrasından men cezası ve

- 29.10.2005 tarih ve 34.8.26 sayılı kararla, Ecz. (.....)’ın, yüksek oranlı ıskonto yapmış olması nedeniyle yıllık Oda aidatının 15 katı para cezası almış olduğu tespit edilmiştir.

I.2.9. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

24.3.2006 tarihli yazıyla bilgi istenmesi üzerine Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Kurum kayıtlarına 27.3.2006 tarihinde giren yazısında cezaevlerinin tutuklu ve hükümlü ilaçlarının alımına ilişkin bilgi sunmuş olup yazının ekinde konuyla ilgili yaptığı yazışmaları göndermiştir. Anılan yazıya göre; halihazırda Türkiye genelinde 443 cezaevinde 24.994 hükümlü ile 33.291 tutuklu bulunmakta ve bu kişiler için 2004 yılı itibarıyla 10.952.116 YTL’lik, 2005 yılında ise 9.675.807 YTL’lik ilaç alımı yapılmıştır. Anılan yazının ekinde yer alan ve TEB tarafından Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü’ne gönderilen 2.5.2005 tarih ve 34.B.01.04 sayılı yazıda; Bütçe Uygulama Talimatı’nın kapsam bölümünde sayılmamasına karşın, SSK ve Bağ-Kur ile anılan Talimat hükümleri çerçevesinde Protokoller imzalandığı ifade edilmiş ve talep edilmesi halinde Adalet Bakanlığı ile TEB arasında da benzer indirim oranları ile protokol imzalanabileceği belirtilmiştir.

I.2.10. İstanbul Eczacı Odası

610 İstanbul Eczacı Odası’nda 20.11.2006 ve 24.11.2006 tarihlerinde raportörler tarafından yapılan yerinde incelemeler çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

İstanbul Eczacı Odası tarafından (.....) Sigortası’na hitaben gönderilen 4.9.2006 tarih ve 9182 sayılı yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Kurumunuzla eczaneler arasında yapılacak olan sözleşmelerde, eczanelerden %5 oranında ıskonto talebinizin olduğu bilgisi tarafımıza ulaşmıştır.

Sadece eczanelerde ve bu işin eğitimini almış eczacıların sorumluluğunda halka ulaştırılan ilaç, serbest piyasa koşullarında alınıp satılabilen herhangi bir ürün

620 *değildir. Dolayısıyla eczaneler de serbest piyasa ekonomisine ve piyasa ekonomisine açık ticari kuruluşlar değildirler.*

1262 sayılı yasa uyarınca üretici, depo ve eczane kar marjları saptanarak oluşturulan ilaç fiyatları ülkenin tümünde aynı olmak zorundadır. Tüm eczaneler tarafından uygulanmak zorunda olan, devletin belirlediği yasal ıskonto oranı ise maksimum %4,5'dur. Görüldüğü üzere toplum sağlığını direkt ilgilendiren bir ürün olması nedeniyle üretiminden sunumuna devlet denetiminde olan ilaçta sizlerin keyfi ıskonto taleplerinizin uygulanmaya zorlanması rekabete kapalı ticari kuruluşlar olarak hizmet veren eczanelerin çalışmasını ve kamu sağlığını tehdit eder niteliktedir.

630 *Tüm bu bilgilerin ışığında, eczanelerle yapılacak olan sözleşmelerde yer alan ıskonto taleplerinizin yasal ıskonto dilimi olan %4,5'in üzerinde olmamak üzere yeniden düzenlenmesi gerektiğini bilgilerinize sunarız."*

Aynı içerikli yazıların Oda tarafından (.....) Sigorta A.Ş., (.....) Sigorta A.Ş. ve (.....) Sigorta A.Ş.'ye de gönderildiği tespit edilmiştir.

640 Odanın 25.9.2004-24.9.2005 dönemini içine alan "2005 Olağan Seçimli Genel Kurulu Çalışma Raporu"nun "Hukuk Bürosu Çalışmaları" başlıklı 12. sayfasında, "*Diğer bir sorun da Sigorta Şirketlerinin yasal ıskonto oranını aşan ıskonto talep etmeleri ve neticede deontoloji kurallarına aykırı olarak haksız rekabet yaratmalarıdır. Bu konuda da sigorta şirketlerine yazılı ihtarlar gönderilmiş bulunmaktadır.*" ifadelerine yer verilmiştir.

Yine bahsi geçen raporun "Denetçi Eczacı Çalışmaları" başlıklı 35-37. sayfalarında yönetim kurulu kararı ile görevlendirilen denetçi eczacıların serbest eczanelerde "*Resmi ve özel kurum kuruluşlara Büyük Kongre kararı dışında ıskonto yapılıp yapılmadığı*" konusunda da denetleme yaptıkları belirtilmiştir.

650 Nitekim, indirimli satış yaptığı gerekçesiyle Eczacı (.....) , Eczacı (.....) hakkında denetimler yapıldığı, Eczacı (.....) hakkında Vefalılar Derneği Haber Bülteni'nde indirimli ilaç satışı ilanı ile ilgili olarak soruşturma açıldığı görülmektedir. Oda Haysiyet Divanı bunlardan Eczacı (.....) hakkında verdiği 17.2.2005 tarih ve 6 sayılı kararı ile eczacının (.....) Sanayi'ne %13 ıskonto yapması sebebiyle oda yıllık aidatının 15 katı para cezasıyla cezalandırılmasına karar vermiştir.

I.2.11. İzmir Eczacı Odası

İzmir Eczacı Odası'nda 11.5.2006 tarihinde raportörler tarafından yapılan yerinde inceleme ile 12.5.2006 tarihinde yapılan görüşme çerçevesinde elde edilen bilgi ve belgelere ilişkin tespitlere aşağıda yer verilmiştir:

660 Oda yetkilileriyle yapılan görüşmelerde; TEB ve Maliye Bakanlığı arasında düzenlenen protokol ile TEB'in sözleşme yaptığı diğer resmi/özel kuruluşlar dışındaki kurumlara eczanelerin uygulayacağı indirim oranına Odanın müdahale etmesinin söz konusu olmadığı, yine de bu konuda görüş istenmesi halinde ilgiliye protokolde geçerli oranın bildirildiği, eczaneler adına indirimle ilgili olarak yalnızca TEB'in tasarrufla bulunabileceği ifade edilmiştir.

Yetkililerin bu açıklamalarına karşın, Oda tarafından (.....) Sandığı Vakfı'na hitaben 28.4.2005 tarih ve 5.6.6784 sayı ile gönderilen yazıda,

"Bankanızla sözleşme yapmak isteyen odamız üyelerinden yüksek oranda ıskontolar talep edilmektedir.

İlaç fiyatları Sağlık Bakanlığı'nca belirlenmekte olup, eczanelerce sınırlı kar oranları ile hastaya sunulmaktadır.

670 2005 yılı için eczanelerce tüm resmi kurumlara yapılan ıskonto oranı %3,5'tir. Bankanız personeline ilaç hizmeti vermek isteyen eczanelerden yüksek ıskonto talep edilmesi, sunacağımız hizmeti olanaksız kılmaktadır." denilmektedir.

Aynı içerikli yazıların Oda tarafından (.....) Sanayi Odası ve (.....) Birliği'ne de gönderildiği tespit edilmiştir.

I.2.12. Akşehir Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nden Gelen Yazı

680 Soruşturma döneminde, Akşehir Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Kurum kayıtlarına 22.5.2006 tarih ve 3183 sayı ile giren yazısı ekinde, Akşehir Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü'nün Başsavcılığa gönderdiği yazı yer almaktadır. Söz konusu yazıda, fakir hükümlü ve tutukluların ilaçlarının temine gidildiğinde Akşehir'deki eczanelerin TEB kararını gerekçe göstererek %3,5 dışında indirimle gitmediği belirtilmektedir. Yazı ekinde yer alan 30 adet onaylı teklif mektubu sureti incelendiğinde, 30 eczaneden 2'sinin teklif vermediği, kalan 28 eczanenin ise yazıda da belirtildiği üzere %3,5 dışında indirimle gitmediği görülmektedir.

I.2.13. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün Yazısı

690 22.5.2006 tarih ve 1611 sayılı bilgi isteme yazısı ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nden 2005 ve 2006 yıllarında ceza infaz kurumlarınca tutuklu ve hükümlü ilaçlarının eczanelerden yüzde olarak ne kadarlık bir indirimle temin edildiğine ilişkin bilgi talep edilmiştir. Genel Müdürlüğün cevabi yazısı 28.7.2005 tarih ve 5185 sayı ile Rekabet Kurumu kayıtlarına girmiştir. Söz konusu yazının incelenmesinden, 153 ceza infaz kurumunun 68'inin 2005 yılında reçete bedeli üzerinden %3,5, 34 tanesinin ise %3,5'ten de düşük ıskonto alabildiği görülmektedir. 2006 yılının ilk 4 ayı için ise 155 ceza infaz kurumunun 100'ü %3,5 oranında, 2 tanesi ise daha düşük oranda ıskontoyla geri ödeme yapmıştır.

I.2.14. Bazı Özel Sigorta Şirketleri ve Bankaların Yetkilileriyle Yapılan Görüşmeler

Raportörlerce soruşturma kapsamında bazı özel banka ve sigorta şirketlerinin yetkilileriyle yapılan görüşmelerde elde edilen bilgi ve belgelere aşağıda yer verilmiştir:

21.11.2006 tarihinde (.....) Sosyal Sigorta Sandığı Vakfı'nda görüşülen Birim Müdürü aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

700 "...İndirim oranı teklifimizi kabul eden eczanelerle anlaşıyoruz. Bazı illerde bunu kabul ediyor, bazı illerde protokol dışına çıkamayız diyerek bunu reddediyorlar. Ankara ve İstanbul gibi şehirlerde %16 ıskonto alabilmekteyiz. Çoğu yerde eczaneler, TEB ile sosyal güvenlik kurumları arasındaki protokoller dışında, yani %3,5+11,5 oranı dışında indirim yapmıyorlar.

...

TEB'le hiçbir zaman sözleşme yapmadık. Sözleşmelerimizi doğrudan eczanelerle yaparız. Eczacı meslek örgütleriyle indirim konusunda doğrudan sorun yaşamamız söz konusu olmadı."

710 (.....) Sosyal Sigorta Sandığı Vakfı Anlaşmalı Eczane Sözleşmesi'nin ıskonto oranlarının tespitine ilişkin 5. maddesi aşağıdaki şekildedir:

"5. Eczanenize sigortalılarımız tarafından getirilen reçetelere istinaden verilecek ilaçların bedelinden Vakfımıza uygulayacağınız ıskonto oranı düşüldükten sonra, emekli ve çalışan katılım payları sigortalıdan tahsil edilecek, kalan tutar Vakfımızdan talep edilecektir."

21.11.2006 tarihinde (.....) Sigorta A.Ş.'de (.....) ve (.....) şu açıklamayı yapmıştır:

“İlk uygulamalarımızda, eczanelerle Bütçe Uygulama Talimatı'na uygun sözleşmeler yapıyorduk. Eczacı meslek örgütleri, anlaşma yapacağımız eczaneleri seçemeyeceğimizi, bizimle anlaşma yapmak isteyen bütün eczanelerle sözleşme imzalamamız gerektiğini bildirdiler. Ancak bizim sınırlı sayıda sigortalımız ve yine belirli kısıtları olan bir sistemimiz var. Dolayısıyla başvuran tüm eczanelerle anlaşabilmemiz ve böyle bir sistemi yürütmemiz mümkün değildi.

...

6-7 yıl önce eczacı meslek örgütleri, belirledikleri indirim oranı da dahil olmak üzere standart koşullar içeren bir sözleşmeyi bize ve bütün sigorta şirketlerine önerdiler. Oysa her sigorta şirketinin sağlık kuruluşlarıyla ilişkisi birbirinden farklı koşullarda yürür, sistemlerimiz de birbirinden farklıdır. Dolayısıyla sigorta şirketlerinin standart koşullar içeren anlaşmaları imzalamaları mümkün değildir. Hatta aynı sigorta şirketinin farklı sağlık kuruluşlarıyla yaptığı anlaşmalar dahi birbirinden farklı olabilmektedir.

Ayrıca sigortalıya iyi hizmet sunabilmek için anlaşmalı eczanelerimizi serbestçe seçebilmemiz gerekir. Çünkü sigortalı herhangi bir eczaneye sorun yaşarsa sigortalı bize tepki gösterecektir. Bu nedenle eczacı meslek örgütlerinin bize bir anlaşma dayatmasını kabul edilebilir bulmuyoruz.

Biz (.....) Sigorta olarak eczanelerde POS sistemine yönelik bir yatırım yaptık. Yine bu sistemin devamı için dışarıdan hizmet almakta ve bu şekilde bir maliyete de katlanmaktayız. Bu maliyetlerin eczanelerle paylaşılması için yeni bir uygulamaya geçtik. Bu harcamaların belirli oranlarda anlaşmalı eczanelere yansıtılması sürecine geçildi.

Şu anda anlaşmalı eczanelere %2,5 indirimle geri ödeme yapıyoruz. Bunun yanında POS sistemine için yapılan yatırımla ilgili olarak da %10'luk bir indirim söz konusu.

...

TEB, bizim eczanelerle anlaşma yapmamız yerine şirketimizle doğrudan bir protokol yapmayı istedi. Ancak şirketimiz yukarıda açıkladığımız nedenlerle TEB ile hiçbir zaman bir protokol imzalamamıştır.”

(.....) Sigorta A.Ş. ve Eczaneler arasında imzalanan Sözleşmenin “VII-Faturaların Ödenmesi” başlıklı maddesi aşağıdaki şekildedir:

“1. ...

Eczane, kupür bedeli üzerinden Sigorta Şirketi'ne indirim uygulayacaktır. İndirim oranı, poliçe teminatları ve limitleri çerçevesinde kupür bedeli üzerinden %2,5'dur. ...”

22.11.2006 tarihinde (.....) Sigorta A.Ş.'de görüşülen Grup Müdürü aşağıdaki ifadeyi kullanmıştır:

“...Geri ödeme koşullarıyla ilgili olarak eczacı meslek örgütleri şirketimize yazılar gönderiyor. Ancak biz bunları muhatap kabul etmiyoruz. Bu örgütlerin muhatabı eczacılardır. Eczacı meslek örgütleri, başvuran bütün eczanelerle anlaşmamızı istiyorlar. Böyle bir durum sistemde birçok soruna yol açacağı gibi maliyetlerimizi de epeyce yükseltir. Bu nedenlerle (.....) hiçbir zaman TEB ile bir protokol yapmamıştır.

Eczanelerle yaptığımız sözleşmelerde indirim oranı %3,5 olarak yer almakta ve bundan daha yüksek oran sözleşmeye yazılamamaktadır. Bunun nedeni eczacı meslek örgütlerinin daha yüksek bir indirim oranının kabul edilmemesi yönündeki

düşüncesi olabilir. Bununla birlikte, eczanelere verdiğimiz çeşitli hizmetler sebebiyle cironun %3-4'üne tekabül eden bir hizmet bedeli de alınabilmektedir.

İlaç firmaları eczanelere ilaç markaları bazında, değişen oranlarda indirim yetkisi vermekte ve bu yetki eczaneler tarafından, sigorta şirketleri ile paylaşılabilir. Böylece de fiilen indirim oranı daha yüksek olabilmektedir....”

22.11.2006 tarihinde (.....) Sigorta A.Ş.'de görüşülen Genel Müdür Yardımcısı aşağıdaki gibi açıklamada bulunmuştur:

770 *“...450 civarında eczane ile anlaşmamız bulunmaktadır. Sözleşme yapma talebi bizden de eczanelerden de gelebilir. Sözleşmelerimizde belirli bir indirim oranı bulunmaktadır. Şu anda bu oran %5'tir. Yine eczanelere provizyon sisteminin kurulması için yatırım yapmaktayız. Bunun için de teknik hizmet bedeli olarak %5 almaktayız. Dolayısıyla anlaşmalı eczanelerle toplamda %10'luk bir indirimle çalıştığımız söylenebilir.*

780 *Eczacı odaları bahsi geçen indirim oranı konusunda bize tepki göstermiş ve hatta şirketimize yazı göndermiştir. Bizimle anlaşma yapmak istemekle birlikte eczacı odalarını karşısına istemeyen bazı eczanelerin anlaşma yapmadığını duyuyoruz. Bu durum da özellikle küçük illerde anlaşacak eczane bulamadığımızdan buralarda sağlık sigortası poliçe satışlarımızı olumsuz etkiliyor.*

(.....) hiçbir zaman TEB ile protokol düzenlememiştir. Özel sağlık sigorta şirketlerinin sigortalıları büyük illerde yoğunlaşır. Dolayısıyla bu iller dışındaki yerlerdeki eczanelerle anlaşmamız halinde, sigortalılarımızın kullanmayacağı eczanelere teknik yatırım yapmamız gerekecektir. Bu nedenle bütün eczanelerle anlaşmamız mantıklı değildir. Sigortalı anlaşma yapmadığımız illerde de herhangi bir eczaneden ilaç alabilir ve bunu belgelediğinde biz kendisine ödeme yaparız.”

Yapılan görüşmede raportörlere verilen ve (.....) Sigorta A.Ş.'nin İstanbul Eczacı Odası'na 7.9.2006 tarihinde gönderdiği yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

790 *“T.C. TEB 1. Bölge İstanbul Eczacı Odası*

*...
04 Eylül 2006 tarih ve 9181 sayılı tarafımıza göndermiş olduğunuz yazınız elimize geçmiştir.*

Tüm anlaşmalı eczanelerimize ‘Anlaşmalı Kurum Ağıımızın ve mevcut sözleşmelerimizin revizyon çalışması nedeni ile %5 indirim oranlarımıza %5 teknik destek masraflarının eklenmesi ve indirim oranının toplamda %10 olarak’ uygulamaya geçilmesine yönelik talepte bulunduğumuza dair göndermiş olduğumuz yazımız ekte yer almaktadır.

800 *Yazı içeriğinde de belirtmiş olduğumuz gibi eczanelerimizi zorlamak gibi bir düşüncemiz olmayıp çalışma şartlarımız için görüşlerimiz açıklanmıştır. Bu uygulama için eczanelerimizin görüşleri alınmış olup, Anlaşmalı Kurum Ağıımızda bulunan eczanelerimizin serbest iradeleri ile verdikleri karar doğrultusunda olumlu düşünen eczanelerimiz ile çalışma birlikteliğimize devam edilecektir.*

Şirketimizin 28 Mart 1995’de kuruluşundan bu güne var olan çalışma dönemi içerisinde ‘Anlaşmalı Kurum Ağıında’ yer alan eczanelerinden odanın belirlediği indirim oranları dışında farklı bir indirim talebi olmamıştır.

810 *Ancak günümüz koşullarında vermiş olduğumuz hizmetler içinde yer alan Sesli Yanıt Sistemi, internet erişim ağı, POS, matbu evrak... gibi Anlaşmalı Kurum Ağıımıza dahil olan kurumlar için yapılan altyapı ve hizmet harcamalarımızın sadece küçük bir kısmını Anlaşmalı Kurumlarımız ile paylaşmak istemekteyiz. İlgili tutarlar bugüne*

kadar tarafımızdan telafi edilmiş olup standartta uygulanan %4.5 iskonto dilimi bizi zorlamaktadır karşılıklı bir hizmet için çalışmış olduğumuz eczanelerimiz ile giderler için mevcut indirim oranına 'teknik destek masraflarının' bir kısmının eklenmesi gerekliliği ortaya çıkmış olup, bu konuda talep edilen desteği sağlayabilecek eczanelerimiz 'Anlaşmalı Kurum Ağıımız' içinde yer alacaktır.

Odanız tarafından sözleşmelerde yer alan iskonto talebinin %4.5 olması gerekliliğine açıklamamız doğrultusunda bakılması rica olunur, iyi çalışmalar dileriz.

(.....) Sigorta A.Ş....”

820 23.11.2006 tarihinde görüşülen (.....) A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı şu açıklamayı yapmıştır:

“ ...

Anlaşmaları doğrudan eczacılarla yaparız, eczacı odaları veya TEB ile hiçbir zaman bir anlaşma yapmadık.

830 Genel olarak sigorta şirketleri için çok fazla sayıda eczaneye anlaşma yapmak operasyon maliyetini yükselteceğinden tercih edilmemektedir. Bizim de her eczaneye anlaşmamız fiziki ve mali olarak mümkün ve mantıklı değildir. Ancak eczacı meslek örgütlerinden zaman zaman buna yönelik talepler gelmektedir. Aynı şekilde eczanelerin verdiği indirim oranı da dahil olmak üzere eczanelerle yaptığımız anlaşma koşulları hakkında bize görüş bildirdikleri olmuştur.

Eczacı meslek örgütlerinin bize karşı bir yaptırım uygulaması hukuken mümkün değildir. Ancak eczanelere ceza verme yetkileri bulunmaktadır. Bizimle anlaşmak istediği halde meslek örgütlerinin bu yetkisi nedeniyle geçmişte pek çok eczane ile anlaşamadığımız olmuştur.”

23.11.2006 tarihinde görüşülen (.....) Sigorta A.Ş. Koordinatörü aşağıdaki gibi konuşmuştur:

“ ...

840 2006 başına kadar doğrudan eczanelerle anlaşırdık. Bu dönemde bizim için uygun olan eczanelerle sözleşme imzalardık. Ancak eczacı odalarının indirim oranını %3,5 olarak belirlemesi üzerine bu sistem yürümedi. Yine bu dönemde eczacı odalarının sigorta şirketleriyle anlaşmalı olan ve %3,5'in üzerinde indirim veren eczaneleri, diğer resmi kurum kuruluşlarla anlaşma yapılması konusunda tedirgin ettiklerini biliyorum.

850 2006 yılından itibaren TEB ile bir protokol yaptık. Halihazırda eczacı odaları aracılığıyla eczanelerle anlaşmaktayız. Bizimle anlaşmalı olmak isteyen her eczane doğrudan bağlı olduğu eczacı odasına giderek ilgili formları alabilir. Bu formları imzalayan her eczane ile anlaşmalı oluyoruz ve çok haklı bir gerekçemiz olmadıkça hiçbir eczaneyi reddedemiyoruz. Anlaşmalarımızdaki indirim oranını Bütçe Uygulama Talimatı (BUT) ekinde yer alan indirim oranları doğrultusunda hazırlıyoruz. Dolayısıyla eczanelerden aldığımız indirim oranı BUT'un ekinde ilaçlar için yer alan indirim oranları ile aynıdır.”

Görüşme sırasında teşebbüsten istenmesi üzerine Kurum kayıtlarına 7.12.2006 tarih ve 8334 sayı ile giren yazı ekinde gönderilen söz konusu sözleşmenin ilgili maddeleri aşağıdaki şekildedir:

“3.2. Sigorta Şirketinin Hak ve Yükümlülükleri

...

3.2.5. Sigorta Şirketi 5. Fiyatlandırma başlıklı bölümde belirtilen şartlarda iskonto yapan ve Bölge Eczacı Odasında onaylanan (sözleşmenin feshini gerektiren

hususlar kapsamında sözleşmesi feshedilenler ile muvazaalı olarak açılan eczaneler hariç) sözleşme formunu ibraz eden her eczane ile anlaşma yapacaktır.

860 ...

5. Fiyatlandırma

Eczane bu sözleşme kapsamına girenlerin temin edecekleri reçete muhteviyatı ilaçlar için, Sigorta Şirketi'ne aşağıda belirtilen şartlarda indirim yapacaklardır.

Sözleşmeli eczane, bu sözleşme kapsamına girenler ait reçete muhteviyatı ilaçların temininde, fatura bedeli üzerinden yürürlükte bulunan Mali Yıl Bütçe Uygulama Talimatı Ek Bedeli Ödenecek İlaçlar Listesinde belirlenen imalatçı/ithalatçı indirimi (kamu kurum indirimi) ile 3.5 eczane ıskontosunu uygulayacaktır....”

870 Söz konusu sözleşmede (.....) Sigorta A.Ş. ve ilgili eczane ile TEB'in imza haneleri bulunmaktadır.

27.11.2006 tarihinde görüşülen (.....) Sanayi Odası Genel Sekreter Yardımcısı aşağıdaki hususları ifade etmiştir:

“...Odamıza yakın eczanelerden indirim oranı teklifi istiyoruz. Ancak eczaneler çoğunlukla yüksek indirim oranı teklifi vermek istemiyorlar. Bunun nedeni, İzmir Eczacı Odası'nın eczanelerin belli bir oranın üzerinde indirim yapmamaları gerektiği yönündeki değerlendirmesi olabilir.”

27.11.2006 tarihinde görüşülen (.....) Birlikleri Satın Alma Müdürü ve Müdür Yardımcısı şu açıklamada bulunmuştur:

880 “... (.....) olarak çalışanlarımızın (yaklaşık 200-250 kişi) ihtiyacı için revirde bulundurmaya üzere ilaçların satın alınması için 2 senedir ihale açmaktayız. Bunun dışında çalışanlarımızın sağlık ile ilgili harcamaları esas itibarıyla bağlı buldukları özel veya resmi sigorta kuruluşları tarafından karşılanmaktadır. Bu ihalelerde eczanelerin verecekleri ıskonto oranı tekliflerini değerlendirip en yüksek indirim veren eczaneyi seçiyoruz. Yaptığımız bir ilaç alım ihalesinden sonra İzmir eczacı odası eczanelerin vereceği ıskontonun %2,5 üzerinde olamayacağını ifade eden bir yazıyı bize gönderdi. Halen ıskonto oranı %33.5'dur.”

J.3. TEB'İN Savunması ve Değerlendirme

890 **J.3.1. Danıştay Tarafından İptal Edilen 4.11.2004 Tarihli Kurul Kararının 2.11.2006 Tarihli Kurul Kararı ile Yenilenemeyeceği İddiası:**

TEB, ikinci yazılı savunmasında, 4.11.2004 tarihinde alınan Kurul kararının, Danıştay 13. Dairesi tarafından “soruşturmayı yürüten kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılarak oy kullanmasının tarafsızlık ilkesine aykırı olduğu” gerekçesiyle iptal edilmesine karşın, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen usule uyulmadan yenilendiğini öne sürmüştür. Bu çerçevede,

900 - Danıştay'ın iptal kararı ile 4.11.2004 tarihli Rekabet Kurulu kararına ilişkin tüm unsurların ortadan kalktığı ve bu unsurlara dayanılarak verilen kararın geçersiz olduğu, 2.11.2006 tarihli kararın geçerli olabilmesi için önaraştırma, soruşturma, delillerin toplanması ve sözlü savunma aşamalarının yenilenmesi gerektiği,
- 2.11.2006 tarihinde alınan karar öncesinde soruşturmanın yeniden başlamış olduğuna dair bildirim yapılmayarak TEB'e savunma hakkı tanınmadığı,
- 4.11.2004 tarihli karara katılan Kurul üyelerinden yalnızca dördünün 2.11.2006 tarihli nihai karar toplantısında yer aldığı, bu nedenle bazı Kurul üyelerinin sözlü savunma toplantısında bulunmadan TEB aleyhinde oy kullandığı,

- ayrıca 2.11.2006 tarihli yeni karar ile yalnızca Soruşturma Heyeti Başkanı olan Kurul Üyesinin oy kullanmasından doğan hukuka aykırılığın giderildiği, ancak anılan Üyenin 4.11.2004 tarihli nihai karar toplantısına katılmış olmasının meydana getirdiği hukuka aykırılığın giderilmediği ifade edilmektedir.

910 Öncelikle belirtilmelidir ki, Danıştay 13. Dairesi'nin 23.5.2006 tarih ve 2005/7504 E, 7622 E. sayılı kararıyla iptal ettiği 4.11.2004 tarihli Rekabet Kurulu kararıdır. Danıştay, Soruşturma Heyeti Başkanı olan Kurul Üyesinin nihai karar toplantısına katılmasını tarafsızlık ilkesine aykırı bulmuştur. Bu da, önaraştırma ve soruşturma dönemlerinde yapılan inceleme, tespit ve değerlendirmeleri değil, yalnızca nihai Kurul kararını sakatlamaktadır. Nitekim aynı inceleme aşamalarının ardından Kurul, Soruşturma Heyeti Başkanı'nın katılmadığı bir toplantıda nihai kararını vermiş olsaydı, bu durumda aynı sakatlığın varlığından söz edilemeyecekti. Hal bu iken, Danıştay'ın iptal kararıyla, nihai Kurul kararıyla birlikte dosya mevcudu tüm unsurların ortadan kalktığını ileri sürmek hukuken mümkün değildir.

920 Rekabet Kurulu, Soruşturma Heyeti Başkanı'nın katılmadığı 2.11.2006 tarihli yeni kararı alırken şikayet başvurusunu, Kurum bünyesinde hazırlanan raporları, yazılı ve sözlü savunmaları, dosya mevcudu diğer tüm bilgi ve belgeleri değerlendirmiştir. Dolayısıyla 2.11.2006 tarihli kararla sonuçlandırılan dosyada usul bakımından bir eksiklik kalmamıştır.

Tüm bu değerlendirmelerin ötesinde, 2.11.2006 tarihli kararın 4054 sayılı Kanun'da öngörülen usule uyulmadan alındığı savının bu soruşturmanın konusunu teşkil etmediği vurgulanmalıdır. TEB, 2.11.2006 tarihli karara karşı Danıştay'da dava açtığına göre, bu savunmayı Soruşturma Heyeti ve Rekabet Kurulu'na karşı değil, söz konusu davada Danıştay'a karşı yapmalıdır.

930 **J.3.2. Rekabet Kurulu Kararında, İlaç ve İlaç Pazarının Farklı Özelliklerinin Dikkate Alınmadığı İddiası:**

Savunmada, Rekabet Kurulu'nun beşeri ilaç sektörünü ve bu sektörü düzenleyen mevzuatı yeterince ve doğru bir şekilde yorumlayamadığı ifade edilerek aşağıda yer verilen açıklama ve iddialarda bulunulmuştur:

- İlaç ve dolayısıyla eczacılık sektörünü düzenleyen geniş bir mevzuat bulunmaktadır. Sektördeki üretici ve dağıtıcılar diğer mal ve hizmet piyasalarındaki gibi geniş bir hareket alanına sahip değildir.

- Hastalar ilacı istediği gibi satın alıp kullanamamaktadır. Bu nedenle de sektörde reklam yasaktır.

940 - İlacın satış fiyatı piyasa aktörleri tarafından serbestçe belirlenmemektedir. 2002 yılında geçerli olan "Türkiye'de İmal Edilen Tıbbi ve İspençiyari Müstahzarlarla Galenik Preparatlar ve Kodeks Ampullerin Fiyatlarına Dair Karar"da kar marjlarının belirlenmesi bunun gerekçesini oluşturmakta olup bu azami kar marjları uygulamada sabit bir nitelik almıştır. Ayrıca, sürşarj uygulaması nedeniyle de, fiyat artışı dönemlerinde ilacın etiket fiyatının altında fiyatla satılması yasaklanmıştır.

- Eczacılığın, sınırları Deontoloji Tüzüğü, İyi Eczacılık Uygulamaları Kılavuzu ve Eczacılık Etiği İlkeleri ile çizilmiş olan mesleki kuralları bulunmaktadır ve bu çerçevede eczacılık faaliyeti yalnızca ekonomik değil aynı zamanda halk sağlığını koruma amacıyla yürütülen sağlık politikalarının önemli bir aracıdır.

950 Savunmada da ifade edildiği gibi, beşeri ilaç sektörü, üretimden perakende satış aşamasına kadar yoğun düzenlemelere tabidir. Sektör düzenlemelerinin temelinde ürünün niteliği ve talebin yapısından kaynaklanan farklılıklar bulunmaktadır. Bu nedenle diğer sektörlerde söz konusu olmayan reklam yasağı, fiyat kontrolü ve pazara girişin ruhsatlandırmaya tabi olması gibi uygulamalar ilaç sektörü bakımından

geçerlidir. Ancak TEB'in iddia ettiğinin aksine; sektördeki fiyat kontrolü, fiyatların sabit değerler olarak belirlenmesi olarak değil, azami fiyat uygulaması olarak düzenlenmiş ve yürümektedir.

960 Savunmada sözü edilen ve 2002 yılında geçerli olan "Türkiye'de İmal Edilen Tıbbi ve İspençiyari Müstahzarlarla Galenik Preparatlar ve Kodeks Ampullerin Fiyatlarına Dair Karar"da belirlenen kar marjları sabit değil azami nitelikteydi. Halihazırda geçerli olan ve 14.2.2004 tarih, 25373 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Karar (Karar)'da² da kar marjı tavanlarının belirlendiği görülmektedir. Karar'ın 1. maddesinde Sağlık Bakanlığı'nca belirlenen ilaç fiyatlarının niteliği şu şekilde belirlenmiştir: "*Sağlık Bakanlığı (Bakanlık), 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu gereğince beşeri tıbbi ürünlerin (ürün) tüketiciye uygun şartlarda ulaşmasını temin etmek için gerekli tedbirleri alarak **azami fiyatları belirler. Firmalar azami fiyatın altında fiyat talep edebilir. Sağlık Bakanlığı tarafından onaylanan fiyat, onay tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.***"

970 "Ürünlerin tüketiciye uygun şartlarda ulaşmasını temin etmek için gerekli tedbirleri alarak azami fiyatları belirler" ifadesinden anlaşıldığı üzere, Karar'da azami olarak belirlenen ürün fiyatlarına eczacıların kar marjları da dahildir. Fiyatların sabit değil de azami olarak tespit edilmesi, pazarın yapısı çerçevesinde, fiyatlarda indirim yapılabilmesine ve bu alanda rekabet edilebilmesine olanak tanımaktadır. Örneğin, sabit olmayan fiyat/kar marjı sayesinde, üreticiler/ithalatçılar ecza depolarına doğrudan ya da dolaylı iskontolar yapabilmekte, ecza depoları da bu koşulları eczanelere mal fazlası iskontoları ya da doğrudan indirimlerle yansıtabilmektedir. Hastane eczanelerine ilaç temini için yapılan ihalelerde de yüksek indirimler yapılabildiği, hatta katılımcıların çoğu zaman üretici/ithalatçı fiyatlarının çok altında fiyat teklifleri verdiği bilinmektedir. Bu nedendir ki, eczanelerin kimi ürünlerdeki fiili kar marjlarının azami kar marjı olan %25'in üzerine çıkabileceği belirtilmelidir.

980 Öte yandan, ilaç mevzuatının fiyata dair diğer düzenlemeleri de yine, bu düzenlemeler ile amaçlananın reçete sahibinin ilaca makul bir fiyatla ulaşmasının sağlanması olduğunu, dolayısıyla TEB'in eczane fiyatlarının ve kar marjlarının sabit olduğuna dair savunmasının geçerli olmadığını ortaya koymaktadır. Öncelikle, 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun'un 39. maddesinde, Bakanlıkça belirlenen tarifinin üstünde fiyatla ilaç satışı yapan eczanelere aynı Kanun'un 44. maddesinde belirtilen cezanın uygulanacağı hükme bağlanmıştır. 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu, 181 sayılı "Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin 11(a) maddesi, 6.2.2004 tarih ve 2004/6781 sayılı "Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı", "Türkiye'de İmal Edilen Tıbbi ve İspençiyari Müstahzarlarla Galenik Preparatlar ve Kodeks Ampullerinin Fiyatlarına Dair Bakanlar Kurulu Kararı ve Deontoloji Tüzüğü de yine Bakanlıkça belirlenen perakende satış fiyatlarının aşamayacağı yönünde hükümler içermektedir. Bu noktada, Deontoloji Tüzüğü'nün 12. maddesinin, 7/7521 sayılı Kararname ile ne şekilde değiştirildiği büyük önem taşımaktadır. Maddenin eski halinin ilk fıkrası, "*Eczane sahibi eczacı, tıbbi müstahzarlar ve majistral formülleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tespit edilmiş olan fiyat veya tarife değeri dışında satamaz.*" şeklindeydi. Ancak Tüzüğün 1000 12. maddesi üzerinde bilinçli olarak yapılan değişiklik, aynen 6197 sayılı Kanun'un 39. maddesinin mevcut halinde olduğu gibi, tavan fiyat uygulaması benimsenmiştir.

² Söz konusu Karar 14.04.2004 tarih ve 25433 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar" ile değiştirilmiştir. Ancak 1. madde yeni Karar'da da aynen yer almıştır.

İlgili mevzuat hükümlerinin yanında, TEB'in kurum ve kuruluşlar ile yapmış olduğu protokollerde çeşitli iskonto oranları belirlenmiş olması da, eczane fiyatları üzerinden indirim yapılabileceği anlamına gelmektedir. Bu çerçevede, eczane fiyatlarının sabit olarak belirlendiği savının geçerli olmadığı açıktır.

1010 Savunmada, eczacılık meslek kurallarından bahisle eczacılığın yalnızca ekonomik bir faaliyet olmadığı, aynı zamanda sağlık politikasının önemli bir aracı olduğu ifade edilmiştir. Belirtmek gerekir ki, eczanelerin ilgili mevzuatın izin verdiği hareket alanı içinde rekabet halinde olmasıyla yukarıda bahsi geçen meslek kurallarının ihlal edilmesi ya da sağlık politikasının ihmal edilmesi söz konusu değildir. Aksine, ilaç sektörünün farklı seviyelerinde yaşanan rekabet, reçete sahibinin ilaca daha uygun koşullarda ulaşması ve kamunun ilaç harcamalarının aşağı çekilmesi amaçlarına hizmet etmektedir. Hatta eczacı meslek örgütlerinin işbu soruşturma konusu uygulamaları gibi eylemlerinin yokluğunda, rekabet sürecinin yarattığı faydanın çok daha artırılabilceğini öngörmek güç değildir.

J.3.3. TEB'in Eczaneler Tarafından Yapılan Iskonto Oranlarını Belirleme Yetkisi Bulunduğuna İlişkin İddia:

1020 TEB'in ikinci yazılı savunmasında; 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesinin TEB Merkez Heyeti'ne kurum ve kuruluşlarla anlaşma yapma konusunda iki farklı yetki verdiği, bunlardan ilkinin ilgili kurum/kuruluşla anlaşma yapma suretiyle ilaç fiyatındaki indirim oranının doğrudan belirlenmesi, ikincisinin ise ilaç fiyatındaki indirim oranının TEB tarafından tek taraflı olarak belirlenerek eczanelere bu koşulda kurum/kuruluşlarla anlaşma yapma yetkisinin tanınması olduğu ileri sürülmektedir.

1030 Savunmada; TEB Merkez Heyeti'nin kurum/kuruluşlara satışlarda indirim oranını doğrudan veya dolaylı olarak belirleme yetkisine sahip olduğu savı, 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesi hükmüne dayandırılmıştır. TEB Merkez Heyeti'nin görev ve yetkilerinin sayıldığı söz konusu maddenin (j) bendi, "*Eczanelerden sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak, imzalanan protokole uygun tip sözleşmeleri bastırmak ve belirleyeceği bedel karşılığı eczanelere dağıtmak*" şeklindedir. "Anlaşma" kelimesi tarafların karşılıklı iradesinin yokluğunda bir anlam ifade etmediğine göre, anılan bentte sözü edilen anlaşmaların içerdiği hükümlerin tek taraflı olarak TEB Merkez Heyeti tarafından belirlenmesi mümkün değildir. Farklı bir deyişle, TEB Merkez Heyeti'nin 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesinden aldığı yetkiyle protokol düzenlediği Maliye Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur gibi kurum/kuruluşların indirim oranını belirleme konusunda söz hakkının olmadığını ve başta indirim oranının belirlenmesi olmak üzere protokol hükümlerinin yalnızca TEB'in iradesini yansıttığını ileri sürmek, doğru bir yaklaşım olarak değerlendirilemeyecektir.

1040 Özetle ne 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesi ne de eczacılık mevzuatın diğer bir düzenlemesi TEB'e kurum/kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranının belirlenmesi yetkisini vermektedir.

K. GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

Şikayet başvuruları ile önaraştırma ve soruşturma dönemlerinde elde edilen bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde,

- cezaevi müdürlüklerinin tutuklu ve hükümlü reçetelerinin rekabetçi bir ortamda karşılanması için bölgedeki eczanelerden indirim teklifi istediğinde, eczanelerin teklif vermediği veya o tarihte geçerli olan Protokollerde belirlenen oranda (%3.5) indirim teklifi verdiği,

1050 - eczanelerin birlikte hareket etmesinin kaynağının TEB ve bağlı eczacı odalarının karar ve uygulamaları olduğu, görüşülen eczacı meslek örgütleri yetkililerinin ve eczacıların da kurum ve kuruluşlara satışlarda Protokollerde belirlenenin dışında indirim yapılmamasının ardında TEB'in iradesinin bulunduğu işaret ettiği,

- eczacı odalarının ise, eczanelerin Protokollerde belirlenenin dışında indirimle satış yapıp yapmadığını görevlendirdikleri denetçi eczacılar eliyle veya başka yollarla izlediği ve "yüksek iskonto" yaptığı belirlenen eczaneleri cezalandırdığı,

- eczacı odalarının tutuklu ve hükümlü reçeteleriyle sınırlı olmaksızın, başta özel banka ve sigorta şirketleri olmak üzere diğer kurum/kuruluşlara ilaç satışlarına yönelik olarak da aynı tutumu sürdürdüğü, eczacı meslek örgütlerinin bu konuda çok sayıda yazışma yaptığı ve bazı üye eczacıları cezalandırdığı,

1060 - buna karşın bazı kurum ve kuruluşlarının daha yüksek oranlarda indirimle eczanelerden ilaç temin edebildiği anlaşılmaktadır.

Öncelikle belirtilmelidir ki, cezaevleri personel, tutuklu ve hükümlü reçetelerinin bedellerini geri ödemekte olup bunlardan tutuklu ve hükümlü ilaç alımları yukarıda sözü edilen Protokoller kapsamında değildir. Nitekim Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 29.9.2005 tarihli yazısında da bu durum açıkça ifade edilmiş, tutuklu ve hükümlü ilaçları alımlarının Adalet Bakanlığı'nın belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde yapılabileceği belirtilmiştir.

1070 **K.1. Merkez Heyeti'nin 6643 sayılı Kanun'un 39(j) Maddesi Kapsamındaki Yetkisi**

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 39(j) maddesinde, "*Eczaanelerden sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak, imzalanan protokole uygun tip sözleşmeleri bastırmak ve belirleyeceği bedel karşılığı eczaanelere dağıtmak*" TEB Merkez Heyeti'nin görevleri arasında sayılmıştır. TEB Merkez Heyeti, bu Kanun maddesinden aldığı yetkiyle, başta Maliye Bakanlığı olmak üzere, SSK, Bağ-Kur, İş Bankası gibi kurum/kuruluşlarla anlaşma yapmaktadır. Bu anlaşmalarda, diğer birçok düzenlemenin yanında, indirim oranı dahil geri ödeme koşulları belirlenmektedir. Ancak 39(j) maddesinin lafzından, kurumsal tüketicilerle "münhasıran" TEB Merkez Heyeti'nin anlaşma yapabileceği anlamı çıkmamaktadır. Nitekim ilgili mevzuatta, eczaaneler ve kuruluşlar adına böyle bir zorunluluk öngörülmemiş, böyle bir çerçeve anlaşmanın yokluğunda kurumlarla doğrudan anlaşma yapan eczaanelerin cezalandırılacağına dair bir düzenleme getirilmemiştir. Zira bazı kurum ve kuruluşların doğrudan eczaanelerle anlaşma yaptığı örnekler mevcuttur. Bu düzenleme esasen kurumsal tüketicilere sağlanmış bir kolaylıktır. Özellikle teşkilatı ülkeye yayılmış ve mensupları ülkenin birçok noktasında ilaç alımı yapan, dolayısıyla ülkenin birçok noktasında eczaanelere geri ödeme yapan kurumlar, bu sayede binlerce eczana ile ayrı ayrı görüşme yapmak yerine, bunları temsilen TEB ile anlaşma yapabilmektedir. Diğer yandan, TEB Merkez Heyeti ile Maliye Bakanlığı arasında düzenlenen protokolün, tarafı olmayan kuruluşları bağladığını söylemek hukuken olanaklı değildir.

1090 Burada dikkat çeken başka bir husus ise, TEB'in iskonto dışında herhangi bir düzenleme üzerinde görüş bildirmemiş olmasıdır. Oysa, ilaç alımı anlaşmalarında indirimin belirlenmesinin yanında ödeme süresi ve reçetenin hazırlanması gibi birçok konuda düzenleme yer almaktadır. Diğer konularda eczaanelere müdahale etmeyen TEB'in iskonto meselesini bu şekilde ön plana çıkarması, 39(j) maddesi hükmünün

işletilmesi ile değil, ancak kuruluşlara ilaç satışlarında fiyat rekabetini ortadan kaldırma amacı ile açıklanabilecektir.

1100 Bu çerçevede, tutuklu/hükümlü reçetelerine ilişkin geri ödemelerde Protokollerde belirlenen indirim oranının geçerli olmadığı açıktır. Bu tespit, TEB Merkez Heyeti'nin protokol yapmadığı diğer kurum/kuruluşlara ilaç satışları bakımından da geçerlidir.

K.2. TEB Tarafından İndirimin Belirlenmesinin 4054 sayılı Kanun Çerçevesinde Değerlendirilmesi

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hüküm altına alınmıştır. Böylece, teşebbüslerin bağımsızca ekonomik karar alabilmesi öngörülmüştür.

1110 Düzenlemeye tabi pazarlarda, teşebbüsler mevzuatın çizdiği sınırlar içinde faaliyet göstermek durumundadır. Bu durum, rekabet hukukunun uygulanmasını da etkileyebilmektedir.

1120 İlaç pazarının perakendeci seviyesinde, reklamın yasaklanması ve azami fiyatın belirlenmesi gibi düzenlemelerle eczane faaliyetleri sınırlandırılmış olmakla birlikte, rekabete açık bir alan mevcuttur. Sağlık Bakanlığı'nca belirlenen azami fiyatın altında fiyatla satış dahil olmak üzere, mevzuatta yasak getirilmemiş konularda bağımsızca karar alınabilecektir. Resmi/özel kurumlara satışlarda indirim yapılması bunun örneklerindedir. TEB Merkez Heyeti ve ilgili kuruluş arasında bir protokol düzenlenmediği takdirde, eczaneler arasında indirim bazında rekabet ortaya çıkabilecek ve bundan ilgili kuruluş faydalanabilecek, böylece rekabet maliyet etkin bir sonuç doğurabilecektir. Bu çerçevede, TEB'in iskonto oranının belirlenmesine yönelik kararları, eczanelerin bağımsızca ekonomik karar almasını engelleyen teşebbüs birliği kararı niteliğindedir ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındadır.

1130 Danıştay 10. Dairesi'nin 2001/4801 esas nolu kararındaki bir değerlendirme, yukarıdaki tespiti destekler niteliktedir: *"Mal ve hizmet fiyatlarının herhangi bir müdahale olmaksızın piyasa koşullarına göre serbestçe oluşması piyasa ekonomisinin temel kuralı olup, fiyatı dolaylı olarak etkileyebilecek olan ödeme koşulları, kredi, vade, indirim gibi unsurların da piyasanın normal işleyişi içinde belirlenmesi gerektiğinden teşebbüs birliklerince alınan kararlarla bu koşullar üzerinde belirleyici etkilerde bulunulmasının rekabeti sınırlayıcı etki göstereceği kuşkusuzdur."*

TEB'in soruşturmaya konu karar ve uygulamalarının ilgili mevzuatta dayanağının bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. TEB tüm kurum/kuruluşlara satışlarda indirimi %3.5 olarak belirleyerek protokol kapsamı dışındaki satışlarda rekabeti engellemektedir. Kaldı ki, protokolda indirim oranı tarafların karşılıklı iradesiyle belirlenirken, TEB'in tek tarafı olarak iskontoyu takdir etmiş olması ve bunun söz konusu kararın alınması sürecinin dışındaki üçüncü kişilere mal edilmeye çalışılması, yersiz olduğu gibi, ilgilileri bağlayıcı değildir.

1140 Muadil ilaçlarda yoğun rekabet vardır. İhalelerde, eşdeğer ilaçlarda üretici ve depoların Bakanlığın onayladığı fiyatlar üzerinden büyük indirimlere gittiği bilinmektedir. Diğer yandan, üreticiler depolara satışlarında vade, mal fazlası ve iskonto değişkenleri ile rekabet etmektedir. Depolar da aynı şekilde kendi aralarındaki yarış gereğince eczanelere avantajlı satış koşulları sunmaktadır. Ne var

ki, üretici ve depo seviyelerindeki rekabetin getirdiği avantajlar eczanelere aktarılmakta ve fakat TEB'in soruşturmaya konu eylemleri ile, bunun eczanelerce reçete sahipleri ve kurumlarla paylaşılması önlenmektedir.

1150 Rekabetin ilaç bedeli yükünün çoğunu taşıyan resmi/özel kuruluşlar faydasına işlemesinin yolu, eczanelerin indirim noktasında yarıştırılmasıdır. Ancak protokollerde indirim oranının belirlenmesi bu olanağı büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Protokole tabi olmayan kuruluşlara satışlarda da, hukukla bağdaşmayacak şekilde protokolde belirlenen indirimin dayatılması, rekabetin işletilmesini tamamen olanaksız kılmaktadır. O halde, TEB'in soruşturmaya konu kararları, rekabeti sınırlayıcı olduğu gibi, rekabetin ilaç bedelini karşılayan kuruluşların faydasına sonuç doğurmasını da önlemektedir.

1160 Bu açıklamalar ışığında, TEB ve eczacı odalarının resmi/özel kurum ve kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranının belirlenmesine yönelik karar ve uygulamalarının bu satışlar seviyesinde oluşabilecek rekabetin engellenmesi amaçlı olduğu ve özellikle tutuklu/hükümlü reçetelerinin karşılanması aşamasında bu yönde etki doğurduğu kanaatine varılmıştır. 4.11.2004 tarih ve 04-70/1012-247 sayılı Kurul kararının Danıştay 13. Dairesi'nin 23.5.2006 tarih, 2005/7504 E. ve 2005/7622 E. sayılı kararlarıyla iptal edilmesi üzerine Rekabet Kurulu'nca yeniden alınan 2.11.2006 tarih ve 06-79/1021-295 sayılı kararda da aynı yönde değerlendirme yapılmış olup yine Protokoller kapsamında olmayan, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca karşılanan fakir ve muhtaç kişilerin reçeteleriyle ilgili olarak benzer şikayetlerden yola çıkılmıştır. Sözü edilen kararda 1997-2004 dönemine ilişkin deliller incelenmişken, işbu Kararda rekabetin engellendiği sonucuna varılırken 2005-2006 dönemine ilişkin tespitlere dayanılmıştır.

K.3. İhlalin Ağırlığı

1170 Soruşturma konusu karar ve uygulamalar sonucunda; Maliye Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur ile TEB Merkez Heyeti arasında imzalanan Protokollerin kapsamı dışında olan ve yine TEB ile ayrı protokoller düzenleyenler dışında kalan kurum/kuruluşlara ilaç satışlarının etkilenmesi mümkündür. Soruşturma konusu uygulama sonucunda etkilenebilecek satışların toplam eczane satışları içindeki payının düşük bir seviyede olduğu bilinmektedir. Kaldı ki, teşebbüs birliği kararlarının bazı cezaevleri ile özel kurum ve kuruluşlar cephesinde sonuç doğurmadığı da tespit edilmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla TEB bünyesinde tüm eczanelerin iradesinin temsil edildiği ve eczacı meslek örgütlerinin kurum/kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranının belirlenmesi yönünde uzun süreli ve kararlı çabalarının olduğu gerçeklerine karşın, TEB kararlarının pazardaki etkisinin sınırlı düzeyde olduğu görülmektedir.

1180 K.4. Antalya'daki İki Eczanenin Şikayetine İlişkin Değerlendirme

1190 Fakülte ve Yücel Eczaneleri (Antalya) sahiplerinin, Rekabet Kurumu kayıtlarına 27.7.2006 tarih ve 5177 sayıyla intikal eden başvuruları, ilgisi nedeniyle işbu kararla sonuçlandırılan soruşturma kapsamında ele alınmıştır. Başvuruda, Antalya E Tipi Kapalı Cezaevi Müdürlüğü'nün kendilerinden %3.5'in üzerinde indirim istediği, şikayetçilerin satış hasılatına göre %3.5 indirim yapabileceklerini bildirmeleri üzerine Müdürlüğün ilaçları %4.5 indirim yapan eczanelerden satın alarak harcamalarda tasarruf yapacaklarını belirttiği ifade edilmiş ve eczanelerin gruplara ayrılarak düşük indirim yapabilen eczaneleri devre dışı bırakan kademeli indirim uygulamasına son verilmesi talep edilmiştir. 4054 sayılı Kanun'a göre teşebbüs davranışı sergilemeyen Maliye Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur ile 6643 sayılı Kanun'un 39(j) maddesine dayanarak hareket eden TEB Merkez Heyeti arasında imzalanan 2006 Mali Yılı Protokollerinde düzenlenen kademeli indirim uygulamasıyla ilgili olarak 4054 sayılı

Kanun anlamında herhangi bir işlem tesis edilmesi mümkün değildir. Kaldı ki, kademeli indirim uygulaması, rekabetçi olmamakla birlikte, geri ödemeyi gerçekleştiren kurum ve kuruluşlara alternatifler sunması bakımından, eski Protokollerde öngörülen sabit indirim uygulamasına göre olumlu bir düzenleme olarak görülmektedir. Bu nedenle söz konusu şikayetlerin reddedilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

1200 **L. SONUÇ**

17.4.2006 tarih, 06-28/346-M sayılı Kurul kararı uyarınca Türk Eczacıları Birliği (TEB) hakkında yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. TEB'in resmi/özel kurum ve kuruluşlara ilaç satışlarında indirim oranını belirlemeye yönelik karar ve 2005-2006 yılı uygulamalarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna OYÇOKLUĞU ile,

2. Bu nedenle TEB'in 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca cezalandırılmasına ve anılan Birliğe 2005 yılı net satışları üzerinden taktiren %1'i oranında olmak üzere 93.891,50 YTL (Doksanüçbinsekizyüzdoksanbir Yeni Türk Lirası elli Yeni Kuruş) para cezası verilmesine OYÇOKLUĞU ile,

3. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bulunan ve eczacılık mevzuatına dayanmayan eylemlerinden dolayı, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunmasını teminen yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışların ve ihlale son verilmesi gereğinin, Kanun'un 9. maddesi uyarınca TEB'e bildirilmesine OYÇOKLUĞU ile,

4. Fakülte ve Yücel Eczanelerine ilişkin şikayetlerin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

10.07.2007 Tarih ve 07-58/674-233 Sayılı Kurul Kararı' na

KARŞI OY GEREKÇESİ

1- Esasen, benzer konularla ilgili olarak yapılan daha önceki bir Soruşturma Kararı Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Bu Karar'ın yerine geçmek üzere alınan 02.11.2006 tarihli Kurul Kararı da, ancak 30.12.2006 tarihinde TEB tarafından tebellüğ edilmiştir. Dolayısıyla, mevcut dosya kapsamındaki, 30.12.2006 tarihinden önceki uygulamalar için, bu soruşturma çerçevesinde bir ihlal tespiti ve cezai bir işlem tesisi hukuka uygun düşmeyecektir.

2- Soruşturma konusu ilgili pazarın temel özellikleri ve "regülasyon" denebilecek kamusal düzenlemeler dikkate alındığında, bu alanın muafiyet açısından değerlendirilmesi mümkündür. Rekabete aykırı denebilecek ve fakat zorunlu ve kamu yararına olduğu açık olan, ilgili pazardaki bazı düzenleme ve uygulamalara Rekabet Kurulu'nun belirleyeceği sınırlar dahilinde muafiyet tanınması söz konusu olabilecektir.

Bu gerekçeler ile alınan Karar'ın 1., 2., ve 3. maddelerine katılamıyorum.

Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Kurul Üyesi